

ATSTOVŲ RŪMUOSE PIRMĄ KARTĄ ĮVARDINTOS ŠALYS, KURIAS REKOMENDUOJAMA PAKVIESTI Į NATO PRAHOJE

Vašingtonas, rugsėjo mėn. 25 d. - JAV Atstovų rūmuose pirmą kartą oficialiai įvardintos šalys, už kurių pakvietimą į NATO per lapkričio mėn. Prahoje įvyksiantį aukščiausio lygio susitikimą pasisakė Atstovų rūmų Tarptautinių ryšių Europos pakomitetas. Tikimasi, kad Atstovų rūmai dėl šios Tarptautinių ryšių Europos pakomitečio vadovo Elton Gallegly inicijuotos rezoliucijos balsuos kitą savaitę.

Atstovų rūmų Tarptautinių ryšių Europos pakomitetas taip pat priėmė dar vieną rezoliuciją, kurioje išskirtinai palaiškoma Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystė NATO.

Elton Gallegly inicijuotoje rezoliucijoje Nr. 468 dėl naujų šalių priėmimo į NATO per sąjungos konferenciją Prahoje teigiama, kad “Bulgarija, Estija, Latvija, Lietuva, Rumunija, Slovakija ir Slovėnija įgyvendino kriterijus, kuriuos NATO nustatė vadovaujantis Narystės veiksmų plano procesu, tikėtina, kad jos į NATO įneš pozityvų įnašą ir jos turėtų, kaip tai rekomenduoja Tarptautinių santykių komitetas, būti pakviestos pradėti stojimo į Aliansą procesą per Prahos suvažiavimą”.

Elton Gallegly oficialiai rezoliucijoje įvardinti šalis pasiūlė po š.m. rugpjūčio mėn. įvykusio vizito Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse. Lietuvoje jis lankėsi rugpjūčio 6-11 die-

nomis, kur susitiko su LR Prezidentu Valdu Adamkum bei kitai Lietuvos vadovais.

Rezoliucijoje patvirtinama, kad NATO yra nacionalinis JAV interesas ir kad aljansas išlieka svarbiausia saugumą ir stabilumą Euroatlantinėje erdvėje bei transatlantinius ryšius užtikrinanti organizacija. Taip pat pažymima, kad NATO šalių saugumas yra neatsiejamas nuo visos Europos saugumo ir kad NATO aljansui ir jos partneriams demokratinį bei laisvų visuomenių sutvirtinimas ir stiprinimas visame žemyne yra esminis siekis.

Kitoje JAV Atstovų rūmų Tarptautinių ryšių Europos pakomitečio patvirtintoje rezoliucijoje Nr. 116 specifiškai į NATO rekomenduojama priimti Lietuvą, Latviją ir Estiją. Šią rezoliuciją inicijavo Atstovų rūmų narys **John Shimkus**. Rezoliucijoje įvertinami Baltijos valstybių nuopelnai plečiant demokratines visuomenes bei laisvas rinkas, kuriant NATO kriterijus atitinkančias ginkluotąsias pajėgas, bei prisidedat prie taikos palaikymo operacijų. Rezoliucijoje pažymima, kad Baltijos šalių narystė NATO prisidėtų prie saugumo Baltijos regione sustiprinimo. Atstovų rūmai dėl šios rezoliucijos taip pat turėtų balsuoti kitą savaitę.

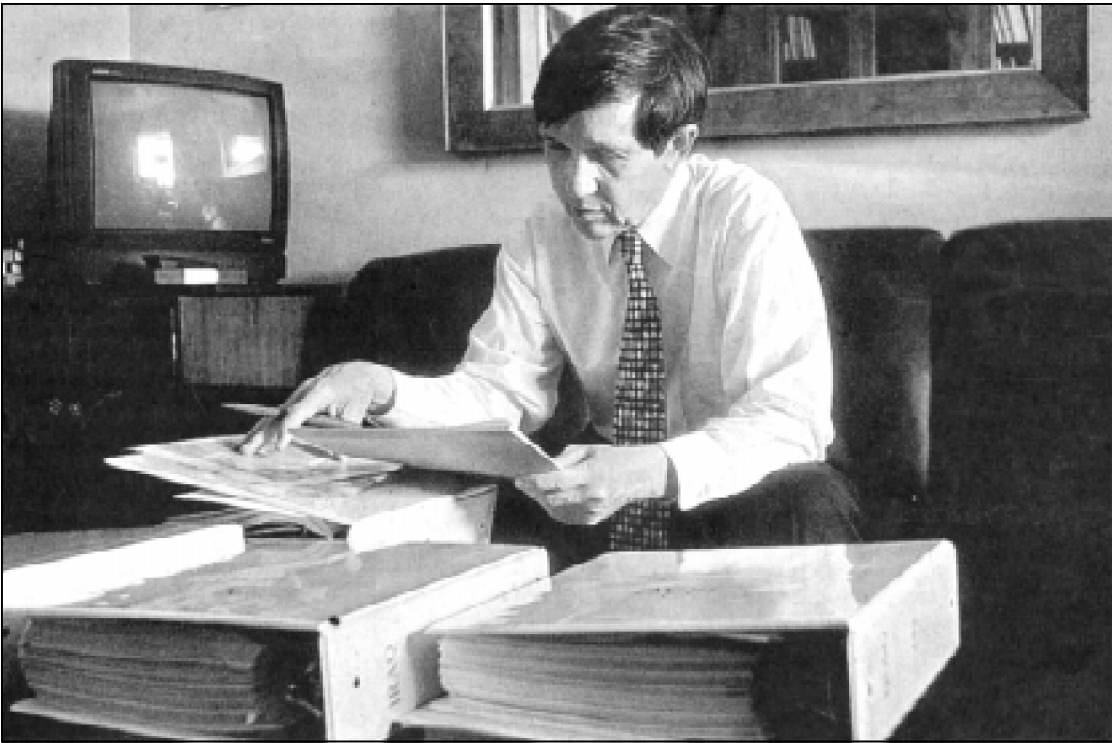
*Rolandas Kačinskas,
LR ambasados inf.*

LIETUVOS AMBASADORIUS IŠKLAUSĖ V. PUTINO ŽODŽIO

Vilnius, rugsėjo 26 d. (ELTA). Rusijos Prezidento Vladimiro Putino įsitikinimu, vizų įvedimas Karaliaučiaus sričiai yra ne tik Rusijos, bet ir visos Europos reikalas. Savo nuostatas dėl tranzito į Karaliaučiaus sritį Rusijos Prezidentas išsakė ketvirtadienį priėmęs Lietuvos nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Rusijoje Rimanto Šidlausko skiriamuosius raštus. V.Putino nuomone, Rusijos pozicija šiuo klausimu nesikerta su Šengeno taisyklėmis ir tikisi, kad šis klausimas bus išspręstas civilizuotai.

Maskva, kaip primena ELTA, siekia bevizio režimo didžiosios Rusijos bei Karaliaučiaus srities gyventojams, kurie per būsimos Europos Sąjungos narės Lietuvos teritoriją keliaus iš vienos Rusijos dalies į kitą. Tuo tarpu Lietuva, vykdydama Europos Sąjungos reikalavimus, jau nuo kitų metų rengiasi įvesti vizas.

Aktualius dvišalių santykių klausimus Lietuvos ambasadorius ketvirtadienį taip pat aptarė su Rusijos užsienio reikalų ministru Igoriu Ivanovu bei Prezidento patarėju užsienio politikai Sergejumi Prichodka.

JAV Atstovų rūmų narys Dennis J. Kucinich iš Ohio valstijos susipažįsta su Irako medžiaga ryšium su galimu kariniu puolimu pašalinti Husseino režimą. Jis visados pasisakė už laisvę pavergtiems kraštams, o šiuo metu yra už Lietuvos priėmimą į NATO ir priklauso “Baltic Caucus” JAV Kongrese.

A/P

RUSIJOS DIPLOMATAS: LIETUVOS SPRENDIMAS PANAIKINTI VIZŲ LENGVATAS PRIEŠTARAUJA GEROS KAIMYNYSTĖS PRINCIPAMS

Maskva, rugsėjo 26 d. (ITAR-TASS-ELTA). Lietuvos Vyriausybės sprendimas nuo 2003 metų sausio 1 d. paskelbti negaliojančiu Rusijos ir Lietuvos tarpvyriausybinių laikinąjį susitarimą dėl abipusio piliečių judėjimo “prieštarauja uždaviniui stiprinti Rusijos ir Lietuvos geros kaimynystės santykius bei savitarpiskai naudingą bendradarbiavimą”. Tai pareiškė oficialus Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Aleksandras Jako-

venka. “Šis vienašališkas žingsnis, - pasakė jis, - žengtas tuo metu, kai Rusija ir ES svarsto Karaliaučiaus problemą, taip pat tariasi, kaip išsaugoti nekliudomą antžeminį susisiekimą tarp Karaliaučiaus srities ir kitos Rusijos Federacijos teritorijos dalies”.

Pasak Rusijos diplomato, ši Lietuvos Vyriausybės akcija “akivaizdžiai prieštarauja anksčiau išdėstytai jos pozicijai, kad ji pasirengusi siekti abiem šalims priimtinių susi-

tarimų remiantis tuo Rusijos piliečių tranzito per Lietuvos teritoriją į Karaliaučiaus sritį ir atgal režimu, dėl kurio susitars Rusija ir ES”.

Tikruosius dviejų valstybių interesus atitiktų pastangos “ieškoti savitarpiskai priimtinių sprendimų ir sudaryti sąlygas, kurios leistų išsaugoti laisvą susisiekimą su kita Rusijos teritorijos dalimi atsižvelgiant į išskirtinę jos padėtį dabartinėje Europoje”, pažymėjo A.Jakovenka.

• **Minskas laiko “skubotu” Vilniaus sprendimą.** Baltarusijos užsienio reikalų ministerijos informacijos valdybos viršininkas Pavelas Latuška pavadino “skubotu” Lietuvos sprendimą panaikinti vizų lengvatas Baltarusijos ir Rusijos piliečiams, praneša ITAR-TASS-ELTA.

Per spaudos konferenciją Minske P. Latuška pareiškė, kad jo šalies diplomatijos žinybai “kelia nerimą Vilniaus sprendimas”. Pasak jo, “skubotas galiojusių tarpvyriausybinių susitarimų paskelbimas negaliojančiais stebina, kadangi Lietuva nepranešė konkrečios prisijungimo prie Šengeno sutarties datos”.

Paklaustas apie galimus atsakomuosius Minsko žingsnius, oficialus Baltarusijos URM atstovas pasakė, jog jo šalis “pasilieka teisę įvesti

analogišką vizų režimą Lietuvos piliečiams”. Anot P. Latuškos, “Baltarusija tikisi konstruktyvaus Lietuvos požiūrio sudarant naują susitarimą dėl abipusio piliečių judėjimo”.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis naujienų agentūros ITAR-TASS korespondentui pareiškė, kad Vilnius siūlo Rusijai ir Baltarusijai “tęsti derybas dėl vizų režimo”. Jis tikisi, kad iki metų pabaigos šis klausimas bus sureguliuotas. “Mes būsime tiek lankstūs, kiek tai nesutrukdys Lietuvai tapti Šengeno sutarties nare”, - pabrėžė A. Valionis.

• **Ukraina Klaipėdoje turi garbės konsulą.** Ukrainos ir Klaipėdos apskrities ekonomiam bei kultūriniam bendradarbiavimui sustiprinti uostamiestyje atidaryta pirmoji Lietuvoje Ukrainos garbės

konsulo atstovybė. Jai vadovauja verslininkas Rimandas Stonys, kuris yra Vakarų Lietuvos pramonės ir finansų korporacijos bei energetikos kompanijos “Dujotekana” prezidentas. Jo teigimu, Klaipėdos apskritis - ekonomiškai stiprus ir perspektyvus Lietuvos regionas, todėl bendradarbiavimas su didelę rinką turinčia Ukraina turėtų būti naudingas abiem šalims. Ukrainos atstovybė Klaipėdoje atstovaus uostamiestyje dirbančių Ukrainos verslininkų interesams bei padės norintiems bendradarbiauti su Ukraina mūsų šalies verslo atstovams. Konsulate bus teikiama svarbiausia informacija ketinantiems vykti į Ukrainą. Visokeriopos pagalbos čia sulauks Klaipėdos apskrityje gyvenantys ukrainiečiai, kurių priskaičiuojama iki 15 tūkstančių.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ REPRODUKČINĖS SVEIKATOS ĮSTATYMO PROJEKTAS

Parlamentarai atsargiai sutiko Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektą. Nors po pateikimo šiam teisės aktui pritarta, tačiau pareikšta nemažai pastabų dėl atskirų projekto nuostatų, įteisinančių abortą kone viso moters nėštumo metu, abejota, ar iš vis reikalingas toks įstatymas ir kas pasikeis jį priėmus.

Nepasitikėjimą parlamentarams kėlė ir terminai, esantys net pačiame įstatymo pavadinime. Konservatoriui Andriui Kubiliui ausį rėžė pavadinimas “reprodukcinė sveikata”. Anot jo, tokio veterinarinio termino nedera taikyti kalbant apie žmogų. Šis seniai parengtas, tačiau Seimui ilgai neteiktas teisės aktas, grindžiamas dviem esminiais principais - teise į reprodukcinės sveikatos priežiūrą ir teise į reprodukcinį apsisprendimą, praneša ELTA.

Prie pagrindinių žmogaus reprodukinių teisių projekte priškiama teisė į šeimos planavimą, saugų nėštumą ir gimdymą, dirbtinį apvaisinimą, medicininį abortą, reprodukcinės sveikatos priežiūrą ir apsaugą, laisvę nuodiskriminacijos dėl seksualinio gyvenimo, švietimą ir naujas technologijas šioje srityje.

Projekte kaip vieną iš šeimos planavimo metodų siūloma įteisingi ir savanorišką chirurginę vyrų ir moterų sterilizaciją. Tai iki šiol Lietuvoje nebuvo praktikuojama. Vakaru valstybėse, JAV šiuo metodu naudojasi tiek vyrai, tiek moterys. Projekte išsamiai reglamentuojamos sąlygos, kurias atitikę asmenys galės prašytis sterilizacijos.

Įstatymo projekte taip pat nustatyta nėštumo nutraukimų, abortų tvarka. Iki šiol Lietuvoje medicininiai abortai buvo reglamentuoti tik sveikatos apsaugos ministro įsakymu. Naujasis teisės aktas numato dirbtinį apvaisinimą, kuris turės būti reglamentuotas atskiru įstatymu.

Reprodukcinės sveikatos įstatymo projektą rengė Šeimos planavimo ir seksualinės sveikatos asociacijos sukurta neformali darbo grupė. Pritarus po pateikimo projektui, toliau jis bus svarstomas ir tobulinamas Seimo Sveikatos reikalų komitete.

▪ SUDARYTA KOMISIJA “MAŽEIKIŲ NAFTOS” APLINKYBĖMS TIRTI

Seime sudaryta laikinoji komisija “Mažeikių naftos” privatizavimo aplinkybėms ištirti. Joje dirbs 10 parlamentarų iš įvairių frakcijų. Socialdemokratų siūlymu, komisijai vadovaus jų frakcijos narys Valentinas Greičiūnas. Seimas taip pat atmetė konservatoriaus Jurgio Razmos pataisą pavadinti komisiją “Politinio susidorojimo su Tėvynės Sąjungos, Seimo ir buvusios Vyriausybės nariais komisija”, praneša ELTA.

Siūlymą sudaryti laikinąją komisiją “Mažeikių naftos” privatizavimo aplinkybėms ištirti savo parašais buvo parėmę 76 parlamentarai iš įvairių, išskyrus konservatorių, frakcijų. Balsuojant Seime už nutarimą dėl komisijos sudarymo pasisakė 55 Seimo nariai iš salėje buvusio 81, prieš buvo 1 ir susilaikė 6. Konservatorių frakcija balsavime nedalyvavo, laikydama komisijos sudarymą politinio pobūdžio iniciatyva artėjant rinkimams ir politinio persekiojimo apraiška.

Išvadas apie “Mažeikių naftos” privatizavimo aplinkybes komisija Seimui turės pateikti iki lapkričio 15 d.

▪ PRADEDA VEIKTI V. ADAMKAUS RINKIMŲ ŠTABAS

Antros Prezidento kadencijos gruodžio 22-ąją ketinančio siekti šalies vadovo Valdo Adamkaus rinkimų štabas ėmėsi aktyvios veiklos. Pasitelkę ekspertus analitikus, kaip praneša ELTA, štabas ketina remtis moderniais rinkimų organizavimo principais.

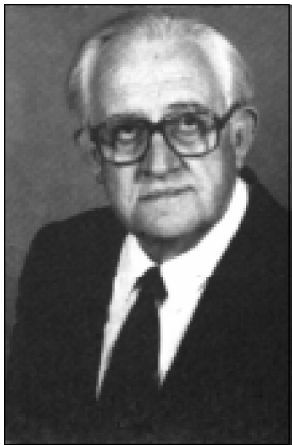
“Itin daug dėmesio skirsime darbui su regionais, stengsimės būti kuo arčiau kiekvieno rinkėjo”, - teigia rinkimų štabui vadovaujanti Ona Volungevičiūtė, buvusi Seimo informacijos technologijų departamento vadovė. Ji taip pat yra dirbusi Sąjūdžio sekretoriате, buvo Lietuvos valstybinės derybų delegacijos su Sovietų Sąjunga administracijos pavaduotoja.

Rinkimų štabo atstovu spaudai pradėjo dirbti Prezidento konsultantas Ramūnas Mačius. Prezidentūros politinio pasitikėjimo darbuotojas R. Mačius iki rinkimų kampanijos pabaigos išėjo nemokamų atostogų.

▪ **Prokuratūra** į apklausas kvietė buvusius konservatorių vyriausybės ministrus, o Konservatorių frakcija Seime mėgino tardyti generalinį prokurorą Antaną Klimavičių. Politikų klausimai apie “Mažeikių naftos” bylos tyrimą išvedė pareigūną iš kantrybės ir jis nesulaukęs posėdžio pabaigos, atsistojo ir išėjo. Per pokalbį Seime su “Williams” krikščtatėviais A.Klimavičius trenkė durimis.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Jungtinių Tautų gen. sekretorius Kofi Annan rugsėjo 16 d. paskelbė gavęs oficialų laišką iš Irako užsienio reikalų ministro Naji Sabri, kuris praneša, kad Irako vyriausybė nutarė vėl priimti Jungtinių Tautų inspektorius be jokių sąlygų ir suvaržymų. Sekretorius pareiškė, kad jo manymu tą klausimą padėjo išspręsti JAV prezidento Bush kalba, pasakyta JT Generalinėje Asamblėjoje ir tarptautinės bendruomenės spaudimas Irakui. Irakui buvo grasi-

VĖL IEŠKOME GINKLŲ

Tas ginklų ieškojimo darbas reikalauja ekspertų, kurie būtų ir mokslininkai ir kartu detektyvai. Tarp anksčiau dirbusių Irake inspektorių tokių ir buvo 63 iš 17 valstybių. Jie padėjo parengti dar 220 darbuotojų iš 44 šalių. Irako valdžia kiek galėdama slapstydavo savo cheminius ginklus ir vadindavo inspektorius šnipais, kuriuos pagaliau visai pašalino iš savo teritorijos. Tarp inspektorių buvo 15 ekspertų, kurie priklausė Tarptautinei Atominės Energijos agentūrai, kurios centras yra Austrijoje. Tie ekspertai specialiai domisi Irako bandymais įsigyti atominę bombą. Jų darbas palaikyti ryšius su žvalgybos organizacijomis, žemės satelitų informacija, urano gryninimo operacijomis ir mašinomis. Jų grupės vadovas Mark Gwozdecky, išgirdęs apie Irako sutikimą vėl įsileisti inspektorius, pasakė, kad grupės darbas tai lyg adatos ieškojimas šieno vežime.

pareiškė, kad inspektorių įsileidimas yra “geras dalykas, tačiau mums teks žiūrėti, kad jis toks ir būtų. Saugumo Taryba turi reikalauti, kad Irakas pilnai bendradarbiautų su inspektoriais”.

Rusijos ministras Ivanov pasakė, kad dabar reikia žiūrėti, kad inspektoriai pradėtų savo darbą, tačiau nereikia bijoti atvejų, kada reikės ir naujų rezoliucijų, jei Irakas nesilaikytų JT reikalavimų. Valstybės sekret. Colin Powell sakė, jog prieš naują inspektorių darbo pradžią turime žiūrėti, kad žygiuotume nauju keliu, kuris nebūtų tas pats, kaip praityje.

Prezidentas Bush telefonu kalbėjosi su Rusijos prezidentu Putin, kuris pasidžiaugė Irako nutarimu įsileisti draudžiamų ginklų ieškojimo tikrintojus. Komentatoriai kalba, kad Putinui viešint prezidento Bush dvare Teksas valstijoje, Bush juokais paminėjo, kad Putin daug savo darbo metų praleido

Po pasitarimo, kai Washingtone lankėsi Rusijos Gynybos ministras Sergei B. Ivanov, kairėje, ir Rusijos Užsienio reikalų ministras Igor S. Ivanov ir buvo priimti prez. G. Bush Baltuosiuose rūmuose, kuris nori Rusijos pritarimo kovai prieš Iraką.

Reuters

nama bausme už pakartotiną Jungtinių Tautų rezoliucijų laužymą. Net ir Saudo Arabija spėjo pakeisti savo nusistatymą ir paskelbė leisianti JAV karinėms jėgoms pulti Irako taikinius iš Saudo Arabijoje esančių aviacijos bazių. Šį sprendimą Saudo Arabijos princas Saud Al-Faisal paskelbė per Amerikos CNN televizijos stotį.

JAV vyriausybės nariai šį Irako sprendimą sutiko su nepasitikėjimu, įtardami, kad įvairių cheminių ir biologinių ginklų ieškojimą Irako valdžia visokiais būdais trukdys ir apsunkins inspektorių darbą. Sekretorius Annan pasakė, kad Irakas sutiko tuoj pradėti diskusijas, kada ir kaip inspektoriai pradės savo darbą.

Jis pridėjo, kad patirtis darbe labai svarbu. Nauji inspektoriai yra dažnai mažai naudingi, kol susipažįsta savo darbe su trukdytojais, Irako valdžios ryšininkais. Padeda daug Irako opozicijos nariai, kuriems svarbu pašalinti Irako diktatorių Saddam Hussein ir įvesti irakiečiams normalią, demokratinę valdžią. JT Saugumo Tarybos posėdyje Rusijos, Kinijos ir Prancūzijos ambasadoriai pritarė Irako nutarimui vėl įsileisti ginklų inspektorius. Prie tų veto teisę turinčių valstybių prisidėjo ir Egiptas. Reikia vykdyti tai, su kuo Irakas sutiko, pasakė Egipto užsienio reikalų ministras, nereikia naujų rezoliucijų. Tačiau Danijos ministras, kuris šiuo metu yra Europos Sąjungos prezidentas,

būdamas žvalgybos karininku Vokietijoje. Į tai Putin pasakęs, kad jis nesigėdi savo darbo KGB departamente ir priminė prezidentui Bush, kad jo tėvas, prieš tapdamas JAV viceprezidentu ir prezidentu irgi dirbo žvalgyboje, karinės CIA organizacijos vadovu. Prez. Putin manymu svarbiausias konflikto su Iraku bruožas yra Amerikos noras valdyti arabų naftos šaltinius. Daugiausia pasaulinės naftos atsargų turi Saudo Arabija, o po jos - Irakas. Po šių dviejų daug naftos atsargų turi Jungtinis Arabų Emiratas, Kuveitas, Iranas, Venecuela, Rusija, Amerika, Libija ir Meksika.

JAV vyriausybė labai skeptiškai žiūri į Irako ateitį. Prezidentas Bush toliau planuoja (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

TERORAS PRIEŠ JAV - KRUOPŠČIAI SUPLANUOTAS

Ekspertai pripažįsta, kad rugsėjo 11 dienos teroro veiksmai prieš Pasaulio prekybos centrą ir Pentagoną buvo gerai suplanuoti ir įvykdyti karišku tikslumu. Planavimas prasidėjo Vokietijoje, kai 1998 m. Hamburgo universitete pradėjo veikti grupė musulmonų studentų, kuriai vadovavo Egipto studentas Mohammed Atta, kartu gyvenęs su Jemeno studentu Ramzi ben al-Shibhu. Atta rugsėjo 11 d. su “Boeing” lėktuvu susprogdino Pasaulio prekybos centrą. Jo draugas koordinavo suplanuotus teroro veiksmus, tvarkė finansus, bet į Ameriką negavo vizos. Su jais kartu bendravo Hamburge ir studentas Marwan al-Shehhi iš Arabų Emyratų, kuris smogė antrąjį lėktuvą į Prekybos centrą ir Ziad al-Jarrah, valdęs “United Airlines” lėktuvą, nukritusį Pennsylvanijos laukuose. Jie visi buvo “Al Qaeda” nariai.

Teroristai jau 1999 m. keliskart lankėsi JAV ir turėjo slaptus pasitarimus Europoje ir Azijoje. Malaizijoje 2000 m. įvyko slaptas “Al Qaeda” pasitarimas. JAV žvalgybininkai klausėsi jų telefono pokalbio ir sužinojo dar dviejų pavardes, kurie vėliau pagrobė lėktuvą ir smogė į Pentagoną. Kada šie teroristai apsigyveno San Diego mieste, JAV pareigūnai nebežinojo. Midhar ir Hazmi įstojo į lėktuvų pilotų mokyklą ir CIA nepasirūpino pranešti FBI įstaigai apie jų buvimą Amerikoje. Minėtasis Atta 2000 m. birželio 3 d. pirmą kartą atvyko į JAV, o jo draugas Shehhi jau buvo anksčiau atskridęs. Jie abu įstojo į skraidymo mokyklą Floridoje. Ten gavo pilotų pažymėjimus ir ėmė treniruotis vairuoti keleivinius lėktuvus.

Čekijos tarnybos žiniomis, 2000 m. pavasarį Atta lankėsi Prahoje ir susitiko su aukšto rango Irako žvalgybos pareigūnu, kuris vėliau buvo išsiųstas iš Čekijos. 2001 m. sausio 10 d. jis iš Madrido grįžo į JAV. Jis buvo pažeidęs čia buvimo laiką ir išbuvęs 32 d. be leidimo, bet JAV imigracijos pareigūnai to nepastebėjo ir jį įsileido. Kiti teroristai į JAV atvyko 2001 m. tarp balandžio 23 ir liepos 19 d. FBI žiniomis 19 teroristų turėjo 500,000 dol. ir banke atsidarė 35 sąskaitas 325 tūkst. sumoje. Viename Las Vegas motelyje įvyko 2001 birželio 29 d. visų teroristų susitikimas. Jų tarpe buvo ir Prancūzijoje gyvenantis M. Bensakhria, Bin Laden patikėtinis Europoje. Spėjama, kad čia buvo sutartos teroro datos. Čia nutarta pervesti daugiau pinigų marokiečių kilmės prancūzui Z. Mussaoui, kuris dabar yra suimtas ir laikomas kalėjime Jis būtų buvęs 20-ju žudiku, kuris mokėsi pilotavimo Oklahomoje. Bet kai skraidymo instruktoriams kilo įtarimų, jis buvo suimtas. FBI jį tardė, bet nieko nesužinojo ir perdavė Imigracijos tarnybai deportuoti, nes viza nebegaliojo.

FBI tarnautoja iš Arizonos pasiuntė į centrą įspėjimą, kad musulmonai gali pulti, bet niekas nekreipė dėmesio. Teroristai nusipirko 19 bilietų keturiems skirtingiems skrydžiams, bet visus rugsėjo 11 dienai. Prieš tai Prancūzija informavo, kad Moussaoui yra “Al Qaeda” veikėjas, tačiau JAV valdžia nerea-gavo. Rugsėjo 11 d. 19 teroristų buvo lėktuvuose ir įvykdė pasaulyje negirdėtas žudynes.

Jungtinės Tautos 2001 m. rudenį sutiko, kad Amerika turi teisę smogti teroristams. Po tų teroro veiksmų atrodė, kad tarptautinė politika iš esmės pasikeis, tačiau politinis vaizdas liko tas pats, tik išsiskyrė JAV ir Europos nuomonės dėl Irako grėsmės.

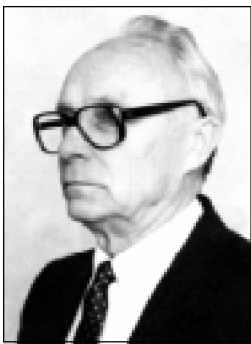
S. Tūbėnas

KLAPČIUKŲ NIEKAS NEGERBIA

Galvoje turiu ne tuos klapčiukus, kurie bažnyčioje patar nauja, bet tuos, kurie su savo liežuviu kitiems pataikauja. Kiti tokius klapčiukus šuniukais vadinu. Atsimenu iš vaikystės dienų tokių atvejį. Biržuose buvo lietuvių krautuvė, kuri amerikie-tiškai gal būtų Hardware Store vadinama. Aš ten buvau nuėjęs žuvims gaudyti kabliukų nusi-pirkti. Man ten kabliukus besirenkant, atėjo saugumo policijos viršininkas. Krautuvėje nieko daugiau nebuvo, jis tuojau kreipėsi į savininką: - “Jokū-bai, iškeisk man į smulkesnius banknotus 100 litų. Krautuvės savininkas, galbūt norėdamas kalbą pratęsti: ” Kam tau reikia juos iškeisti?“ Saugumo virši-ninkas atsakė: “Tuoju bus mėnesio galas, tai reikės šunims algas išmokėti”. Man tuo metu galėjo būti 11, o gal 12 metų. Bet aš gerai supratau, ką tie “šunys” reiškia. Tų šunų tarpe buvo ir 4-tos, 5-tos klasės gimnazistų. Keletą tokių aš pažino-jau ir žinojau, kad **jie moki-nius šnipinėja**. Tai buvo pirmieji metai, kai uždrausta gimnazijose ateitininkų veikla. Jie savo veiklos nenutraukė, bet į po-grindį nukėlė. Ir savo susirinkimų vietas dažnai kaitaliojo. Kiekvieną sykį susirinkdavo skirtingoje vietoje. Jų buvo keletas: klebonija, bažnyčios zakristija, kapeliono butas. Arba

pas kai kuriuos gimnazistus, kurių tėvai Biržuose gyveno. Tas daugelio vietų keitimas, pa-reikalavo gana daug “šunų” pastangų. Dažnai susirinkimai vykdavo išvengę “šunų” dėme-sio! Žinoma, jie iš saugumie-čių gaudavo pylos! Čia buvo įžanga į daug rimtesnę “šunų” veiklą! Ta pagrindžio veikla pa-dėjo pagrindus “požemio rezis-tencijai” - užėjus bolševikams, savo veiklą į pagrindį nukelti. Iš tų buvusių “celių” išsivystė rezistencijos branduoliai, kurie apėmė beveik visą kraštą.

Lietuvai atsistačius, buvu-sieji komunistiniai veikėjai į Maskvą nebėgo, bet į pagrindį sulindo. Buvusieji NKVedis-tai, KGBistai, tardytojai ir pro-kurorai Maskvos nurodymu į pagrindį nuėjo. Buvo keletas centrų, kurie gaudavo instrukci-jas iš Maskvos ar Varšuvos, kaip kenkti atsistatančiai valstybei. Rytų Lietuvoje lyg iš žemės iš-dygo gerai organizuota lenkų veikla, kurių tikslas buvo siekti, kad didelė dalis buvusio oku-puoto Vilniaus krašto būtų at-plėšta nuo Lietuvos! Su jais ko-voti nebuvo lengva, kadangi jie turėjo didelį užnugarį užta-rėjų. Seinų kurija - tai dar iš ar-kivysk. R.Jalbzykowski laikų buvo lenkiškumo avangardas! Aplenkėję dvarininkai it jų ku-mečiai. Taip dvarininkai versda-vo ir kumečius būti lenkišku-

Juozas Žygas

mo apaštalais. Prie to prisidėjo ir Lietuvos valdžia. Nes mo-kyklų reikalus pavedė savival-dybėms. Kurios ir beveik gry-nai lietuviškuose rajonuose bu-vo lenkų valdomos. **Dar trum-pai sugrįšime prie R.Jalbzy-kowski.** 1938 m. jis buvo apdo-vanotas Polonis Restituta ordi-nu. Kadangi tas ordinas buvo dažniausiai skiriamas kariš-kiams, tai Lenkijos spaudoje bu-vo paaiškinimas, kad jo veikla Seinuose atstoja dvi kariuome-nės divizijas. Ir tik jo veiklos dėka Seinai teko Lenkijai. Kai Lietuvos kariuomenė įžygiavo į Vilnių ir Gedimino kalne bu-vo pakeliama trispalvė, jis už-draudė skambinti bažnyčių varpams. Nepaisant jo antilie-tuviškos veiklos, Lietuvai at-gavus Vilnių iš Lietuvos biu-džeto jam buvo mokama mi-nisterio alga. Nes ministrų ir vyskupų alga buvo tos pačios kategorijos. Mano supratimu čia jau ne koks nors manda-gumas, bet apsileidimas.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

karo žygį ir bando paveikti Kongresą, kad šis iš anksto pri-tartų karo planams. Didelę reikšmę sudaro Irako naftos at-sargos, nes Amerika yra šalis, kuri sunaudoja ketvirtadalį pa-saulyje sunaudojamos naftos. Rugsėjo vidury Japonijoje vy-ko Opec (naftą eksportuojan-čių valstybių) ministrų suva-žiavimas. Ministrai tarėsi, kiek bus reikalaujama iš naftos var-totojų pinigų už naftos statinę. Paprastai, artėjant žiemai, naf-tos kainos pakyla. Kainos daug priklauso nuo to, kiek statinių planuoja parduoti didžiosios naftos šalys, ypač Saudo Ara-bija ir Irakas. Ne paslaptis, kad Irakas sugeba parduoti nema-žai naftos juodoje rinkoje, slaptai gabendamas naftą į Jor-daną ir Siriją. Karo pavojus pa-prastai pakelia naftos kainas ir pakenkia naftos vartotojams. Viena naftos statinė turi 42 ga-lionus. Kainos svyruoja tarp 15 dol. ir 100 dol. už statinę. Dau-giausia Irako karingumo bijo Izraelio gyventojai. Dykumos karo metu, kai JAV ir koalici-jos jėgos puolė Iraką už Kuvei-to okupaciją, Izraelio teritoriją pasiekė 39 vidutinio nuotolio raketos “SCUD”. Bijoma, kad naujam karui prasidėjus, nukentės Izraelis. Jo vyriau-

sybė pasirengusi nuodingoms dujoms, beveik visi gyventojai turi dujokaukes, sveikatos priežiūros įstaigos turi pakan-kamai vaistų ir skiepi. Ame-rika ragina Izraelį laikytis šal-tai ir neerzinti Irako, tačiau ne-pamirštama, kad Izraelio ko-vos lėktuvai puolė Irako bran-duolinio reaktoriaus statybą dar 1981 metais. Iš 5.9 mili-jonų Izraelio gyventojų 80% yra žydai. Beveik visi turi savo gyvenamose vietose žemės slėptuves slėptis nuo bombų.

Keliais sakiniais

• **Iš Pakistano**, Irano ir kitų kaimyninių šalių namo sugrįžo tūkstančiai Afganistano pabė-gėlių, tačiau daugelis gailisi, nes ateina žiema, o jie neturi pastogių, darbų nei maisto. Valstybės, kurios pažadėjo ekonominę paramą, netesėjo savo pažadų, pačios pateko į ekonominius sunkumus. Pabė-gėliams gresia badas ir vargas.

• **Šiaurinė Korėją** aplankė Japonijos premjeras Koizumi. Jis tarėsi su Šiaurinės Korėjos vadu Kim, kuris pripažino, kad praeityje korėjiečiai iš japo-nams priklausančių salų pa-grobė ten gyvenančius japo-nus. Kim gyrėsi, kad tokie gro-bikai buvo baudžiami. Jis pa-

sakė japonų premjerui, kad Š. Korėja yra linkusi pradėti draugiškas derybas su JAV va-dovybe. Japonas atsiprašė ko-rėjiečių už 35 metų okupaciją.

• **Palestinos** mokyklos kie-me Ziff vietovėje sprogo pa-slėpta bomba, sužeidusi penkis vaikus. Izraelio policija išaiš-kino, kad dvi bombas padėjo žydų naujakurių veikėjai, ku-rių šeši buvo suimti Hebron mieste.

• **Kinijoje** suimtas jaunas vyras, kuris prisipažino pri-barstęs žiurkių nuodų į vienos valgyklos pardavinėjamą mait-tą. Nuodai nužudė 49 jaunos žmones ir ligoninės priėmė apie 300 sergančių. Nuodyto-jas pavydėjęs valgyklos savi-ninkui dėl gero biznio ypač vaikų tarpe.

• **Rwandos** valstybė pa-skelbė, kad ji atitrauks savo ka-riuomenę iš Kongo teritorijos, kur dar laikoma apie 30,000 karių. Šią okupaciją baigti skatino Jungtinės Tautos.

• **Egipto** prezidentas Hosni Mubarak, 74 metų amžiaus paskyrė savo sūnų Gamal valdančios partijos centro komitetan, kartu paneigdamas gandus, kad prezidentas pa-ruošia savo sūnų savo ipėdiniu. Partija valdo Egiptą jau 24 metus.

Generalinis konsulas Giedrius Apuokas ir prezidentas Valdas Adamkus jo vizito Čikagoje metu.
Z. Degučio nuotr.

LIETUVOS SEIMUI TEKS DAR KARTĄ SPRĘSTI VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMĄ

Vilnius, rugsėjo 23 d. (ELTA). Konstitucinis Teismas atsisakė Ministrui pirmininkui išaiškinti, kuri Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio redakcija dabar taikytina skiriant ir mokant nukentėjusių asmenų valstybines pensijas.

Pasak paskelbto sprendimo, Konstitucinis Teismas neturi įgaliojimų spręsti teisės aktų taikymo klausimų. “Jei įstatymuose yra neaiškumų, dviprasmybių, spragų, jas pašalinti yra įstatymų leidėjo pareiga”, - pabrėžiama sprendime.

Kaip primena ELTA, dviprasmiška valstybinių pensijų skyrimo situacija susiklostė po šių metų birželio 19 dieną paskelbto Konstitucinio Teismo nutarimo. Tada pripažintas negaliojančiu 2000 metų birželį priimtas valstybinių pensijų įstatymas, įteisinęs Prezidento pensiją buvusiam

Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininkui Vytautui Landsbergiui. Mat ši įstatymą pasirašė ir oficialiai paskelbė Konstitucijos neįgaliotas asmuo - tuometinis Seimo Pirmininko pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas. Atšaukus įstatymą, automatiškai neteko galios ir kitos jo pataisos, kuriomis buvo uždrausta mokėti valstybines pensijas buvusiems sovietinių represinių struktūrų darbuotojams.

Prašydamas išaiškinimo, Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas į Konstitucinį Teismą kreipėsi šių metų rugpjūčio 13 dieną.

Kaip pabrėžiama Konstitucinio Teismo sprendime, birželio 19-osios nutarime teismas netyrė ir nesprendė, ar Konstitucijai neprieštaruoja Valstybinių pensijų įstatymo 11 straipsnio nuostatos, nurodančios, kokiems asmenims

skirtinos ar neskirtinos nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos. Nutarime nekalbama apie tai, kuo remiantis nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos pagal įstatymą neskiriamos asmenims, 1939-1990 metais tarnavusiems ar dirbusiems baudžiamuosiuose (naikintojų), “liaudies gynėjų” būriuose ar junginiuose, KGB (buvusio SSRS saugumo komiteto) ir kitose struktūrose, veikusiose prieš rezistencinį judėjimą Lietuvoje arba vykdžiusiose Lietuvos gyventojų genocidą.

Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 61 straipsnio 3 dalį Konstitucinis Teismas privalo aiškinti savo nutarimą, nekeisdamas jo turinio.

“Taigi Konstitucinis Teismas negali aiškinti tų klausimų, kurių netyrė nagrinėdamas bylą ir nesprendė savo nutarime”, - teigiama Konstitucinio Teismo sprendime.

PREZIDENTAS PIKTINASI APLEISTA VAIKŲ APSAUGA

Lietuvos vadovas Valdas Adamkus, priėmęs socialinės apsaugos ir darbo ministrę Viliją Blinkevičiūtę, priekaištavo, kad nevykdomi Vyriausybės nutarimai ir neįgyvendinama įstatymo pataisa, leidžianti Vaiko teisių apsaugos tarnyboms paimti vaikus iš šeimų, kai jų gyvybei gresia pavojus.

“Šią pataisą inicijavau, siekdamas, kad būtų vykdoma smurto prieš vaikus prevencija ir kad Vaiko teisių apsaugos tarnybos operatyviau reaguotų į gautus pranešimus apie smurto faktus šeimose”, - teigė V. Adamkus, susirūpinęs vis naujais vaikų žalojimo faktais.

Anot Prezidento, nuolat kartojama, kad Vaiko teisių apsaugos tarnybos nepajėgios iš-

spręsti daugelio problemų, nes ten dirba tik po vieną ar du žmones. Todėl, kaip praneša ELTA, V. Adamkus stebėjosi, kodėl minėtos tarnybos iki šiol nėra sustiprintos, nors tai numatyta Vyriausybės nutarime. Šalies vadovas taip pat teiravosi, kodėl iki šiol neįsteigta centrinė vaiko teisių apsaugos institucija, kurią birželio 25 d. Vyriausybės nutarimu Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai buvo pavesta įsteigti iki rugsėjo 1 dienos. V. Blinkevičiūtės teigimu, tokios institucijos steigimui trūksta ir lėšų, ir etatų.

Tačiau Prezidentūros žiniomis, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šeimos ir vaikų skyriuje įsteigti 7 etatai, o realiai ši darbą atlieka tik

keturi žmonės. Todėl V. Adamkus reikalavo, kad atsakingi pareigūnai tinkamai vykdytų jiems pavestas pareigas, žurnalistams susitikimą komentavo Prezidento atstovė spaudai Violeta Gaižauskaitė.

V. Blinkevičiūtė žiniasklaidos atstovams sakė, jog norint vaiko teisių apsaugą padaryti išties veiksmingą, reikia geriau organizuoti operatyvų komandinių darbą vietose, ir tuo turi rūpintis savivaldybės. Be to, ministrės nuomone, apsaugant vaikus turi aktyviau dalyvauti pati visuomenė.

V. Blinkevičiūtė taip pat informavo, jog kovai su smurtu prieš vaikus bus kuriamas neatidėliotinių priemonių planas.

NEW JERSEY VALSTIJA UŽ BALTIJOS VALSTYBES

Rugsėjo mėn. 23 d. New Jersey valstijos Generalinė Asamblėja vienbalsiai priėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystę NATO palaikančią rezoliuciją.

Rezoliucijoje pripažįstami Baltijos valstybių pasiekimai kuriant demokratines visuomenes bei įtvirtinant laisvos rinkos ekonomikas. Rezoliucijoje taip pat pažymima, kad Baltijos valstybės atitinka karinius NATO kriterijus ir yra vertos dalintis NATO narystės teikiama nauda ir atsakomybe. Rezoliucijoje JAV prez. George W. Bush bei JAV Kongreso nariai raginami remti bei siekti Lietuvos, Latvijos ir Estijos narystės NATO.

New Jersey Generalinei Asamblėjai už priimtą rezoliuciją trijų Baltijos valstybių ambasadorių vardu padėkojo LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas. “Baltijos šalių ir New Jersey valstijos žmonės sieja tos pačios vertybės, todėl neatsitiktinai New Jersey yra viena iš pirmų JAV valstijų, išreiškusių stiprią paramą mūsų narystei NATO”, - sakė ambasadorius Asamblėjos posėdžių salėje.

Baltijos valstybių narystę NATO palaikančią rezoliuciją New Jersey Generalinėje Asamblėjoje pateikė asamblėjos narys John S. Wisniewski.

Rolandas Kačinskas, LR ambasada JAV

Ekumeninius reikalus broliškai aptarė evangelikų kun. dr. Eugenijus Gerulis ir Kauno Įgulos bažnyčios kun. Ričardas Mikutavičius 1993 metų vasarą.
A. Kvietkausko nuotr.

SEIMAS RATIFIKAVO KLONAVIMĄ DRAUDŽIANČIĄ KONVENCIJĄ

Lietuvos Seimas vienbalsiai ratifikavo tarptautinius dokumentus, draudžiančius žmonių klonavimą ir užtikrinančius žmogaus laisvės biologijos ir medicinos taikymo srityje. 71 parlamentaras parėmė Europos Tarybos Konvencijos dėl žmogaus teisių ir orumo apsaugos biologijos ir medicinos taikymo srityje bei jos Papildomo protokolo dėl žmonių klonavimo uždraudimo ratifikavimą. ELTA primena, kad Lietuvos vardu šie dokumentai buvo pasirašyti 1997 ir 1998 metais.

Konvencijos ir jos papildomo protokolo ratifikavimas leis užtikrinti kiekvieno žmogaus orumo ir jo teisių bei pagrindinių laisvių apsaugą tokiose biomedicinos srityse, kaip žmogaus genetika, organų ir audinių transplantacijos praktika, biomedicininiai tyrimai ir kt.

Konvencija dėl žmogaus teisių ir orumo apsaugos biologijos ir medicinos taikymo

srityje yra pirmas tarptautinis dokumentas, teisiškai įpareigojantis konvencijos šalis ginti kiekvieno žmogaus orumą bei tapatybę. Ja siekiama užtikrinti pagarbą žmogaus neliečiamumui, jo pagrindinėms laisvėms biologijos ir medicinos taikymo srityje. Konvencija įpareigoja laikytis žmogaus viršenybės principo, skelbiančio, jog žmogaus interesai ir gerovė yra svarbesni už išimtinis visuomenės ar mokslo interesus. Konvencijos nuostatos draudžia žmogaus embrionų kūrimą moksliniams tyrimams, bet kokios formos diskriminaciją dėl jo genetinio paveldo, reglamentuoja mokslinių žmogaus tyrimų atlikimą. Dokumente taip pat įtvirtinta nuostata, jog žmogaus kūnas ir jo dalys negali būti finansinės naudos šaltinis.

Konvencijos papildomas protokolas draudžia bet kokią intervenciją, kuria siekiama sukurti žmogų, genetiškai tapatų kitam.

LIETUVOS KELIAS Į NATO RUGSĖJO 11-OSIOS ĮVYKIŲ FONE

Dr. Algirdas V. Kanauka

2001 metų spalio mėnesio pabaigoje Lietuvos mokslų akademijoje buvo surengta antroji mokslininkų ir ekspertų konferencija “Lietuvos nacionalinio saugumo stiprinimas ir efektyvių sprendimų paieška”. Spausdiname Baltijos instituto, nevyriausybinės mokslininkų organizacijos, direktoriaus **dr. Algirdo V. Kanaukos** straipsnį NATO plėtros 2000-2015 metais tema.

Ši tema aktuali tuo labiau, nes įvyks didysis mūsų lūkesčių išbandymas, t.y. Prahoje įvyks NATO valstybių vadovų susitikimas ir bus tariamasi, kurią iš valstybių pakviesti tapti naujais NATO nariais.

Sukrečiantys 2001 metų rugsėjo 11 dienos įvykiai, teroristams smogus į JAV Pasaulio prekybos ir Pentagono pastatus, staiga pakeitė ir globalią paradigmą, pagal kurią buvo formuojama pasaulio geopolitika, o joje mūsų valstybė taip pat turėjo mažutę ir visiems mums labai svarbią vietą. Mano bandymas įvardinti tos vietos pasikeitimus, įvykusius šių didžiųjų apokaliptinių įvykių fone, yra susijęs su pastanga suprasti, kas yra aktualu Lietuvai šioje naujai atsiradusioje pasaulinės politikos paradigmoje.

Dažnai galima girdėti priekaištus, kad Lietuvoje siaučia jei ne intelektualinis badas, tai stygius sisteminio, racionalaus, analitiško galvojimo, kurio dėka būtų įvardinamos problemos, svarstomi trokštami bei galimi tikslai ir daromi sprendimai.

Štai todėl ir pravartu pasitelkti tarptautinio masto ekspertus, kurių išvados dažnai priverčia mus pačius naujai pažvelgti į seniai žinomus dalykus. Taigi, pasitelksime JAV tyrimo ir vystymo korporacijos (RAND) eksperto Thomas Szayna parengtą ilgalaikę prognozę apie būsimą NATO plėtrą 2000-2015 metais (ši JAV organizacija ir jos kvalifikuoti specialistai yra nepaprastai įtakingi, teikiant prognozes bei rekomendacijas svarbiausioms valstybės žinyboms). Kažkodėl apie ją Lietuvoje beveik nekalbama, nors yra žinoma, kad užsienio diplomatai ir kariškiai su šia prognoze yra neblogai susipažinę.

Taigi, Thomas Szayna, studijos projekto vadovas ir pagrindinis autorius teigia, kad Slovėnija ir Slovakija bus priimtos į NATO jau 2002 metais, o Baltijos kraštai gal tik sekančiame atrankos etape, kuris įvyks net apie 2007 metus. Taip pat jis teigia, kad Estija yra kiek geriau pasirengusi narystei NATO, lyginant ją su kitomis Baltijos valstybėmis.

Šioje studijoje yra išdėstyti

svarbiausi kriterijai, kuriais NATO galėtų vadovautis, atrinkdama naujus narius. Vieni iš šių kriterijų yra apibrėžti labai aiškiai, tokie, kaip pavyzdžiui, valstybės biudžeto dydis, skiriamas gynybos reikams. O kiti kriterijai yra daugiau numanomi ir žymiai subjektyvūs, tokie kaip, pavyzdžiui, būsimos narystės NATO pasekmės viso regiono stabilumui. Taip pat įvardinami tokie kriterijai kaip:

1. Demokratinis valstybės valdymas, susijęs su laisvais ir teisingais rinkimais (gerbiamos žmogaus teisės; valstybė valdoma, remiantis įstatymais ir efektyvia teisingumo įgyvendinimo sistema, užtikrinamas institucijų stabilumas, civilių kontrolė kariškiams). Baltijos šalys šiuo atžvilgiu buvo gerai įvertintos, o Makedonija ir Albanija menkliau.

2. Laisvos rinkos ekonomika, kuri yra susijusi su aukštu vidaus produkto rodikliu vienam gyventojui. Šiuo požiūriu Estija yra žymiai aukščiau įvertinta nei Lietuva.

3. Tolerantiškas tautinių mažumų traktavimas: pageidaujama, kad būtų suteikiama racionali galimybė kitataučiams gyventojams įsigyti pilietybę, puoselėti savo etninę kultūrą ir švietimą. Šiuos dalykus akyiai prižiūri organizacija, pavadinta Freedom House, kuri vykdo išsamius politinius žmogaus teisių vertinimus. Tad šiuo požiūriu Baltijos šalys vertinamos F - Free (laisvos); Albanija ir Makedonija PF - Partially Free (iš dalies laisvos); Belarusija - NF - nelaisva.

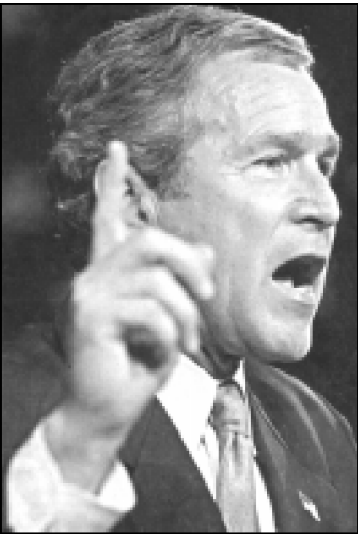
4. Geri santykiai su kaimyninėmis valstybėmis, nes nenorima, kad nauja narė, įstojus į NATO, atsineštų ir naujas problemas, susijusias su sienomis bei vidiniais ir tarptautiniais ginčais. Lietuva čia yra vertinama truputį geriau už Latviją ir Estiją.

5. Karinis indėlis į NATO: nenorima, kad NATO išpareigotų tiek, kad negalėtų savo pažadą ištesėti. Taip pat nenorima, kad būsimos kandidatės į NATO būtų labai pažeidžiamos, t.y. jeigu jos yra per toli geografiškai, tai būtų per sunku jas apginti, be to, tai kainuotų pernelyg brangiai ir pačiai NATO.

Būtina pabrėžti, kad 1949 metais NATO buvo sukurta kaip gynybinė organizacija, reikalinga geopolitinei atsivairai prieš agresyviąją Sovietų Sąjungą. Ir todėl priėmimo kriterijai, siekiant narystės NATO, nuolat keitėsi ir šiuo metu jie yra jau kitokie, nei

kažkada buvo taikomi Turkijai, Graikijai ar Ispanijai. Beje, pasikeitė ir pats NATO misijos pobūdis, nes atsirado papildoma, ne vien gynybinė, bet ir taikos palaikymo misija kartu su demokratijos plėtros, stabilumo palaikymo komponentais, tampančiais vis svaresniais, juk demokratėjanti Rusija jau nebelaikoma priešu.

Toliau šioje įtakingoje studijoje yra pateikiama visiškai konkreti prognozė: Slovėnija ir Slovakija bus pakviestos narystei NATO jau 2002 metais, o Baltijos šalių narystė bus atidėta sekančiam etapui, kuris gali įvykti tik 2007 metais.

JAV prez. G. Bush sako, jog sutramdyti Irako diktatorių S. Hussein galima ir be NATO valstybių pritarimo. AP

Noriu pabrėžti, kad Thomo Szaynos ekspertinės išvados buvo paremtos daugiausiai 2000 metų duomenimis ir teorine prielaida, kad geopolitikoje artimiausiu metu neįvyks nieko katastrofiško. Tačiau visą pasaulį sukrėtę tragiški rugsėjo 11 dienos įvykiai JAV jau esmingai keičia šią prognozę ir verčia didžiuosius pasaulio politikus deklaruoti naujus vertybinius kriterijus, į kuriuos turi atsižvelgti net ir pragmatiškai mąstantys analitikai.

Šiuo požiūriu, siekiant greitos narystės NATO, Baltijos valstybės yra ypač naudinga Čekijos prezidento Vaclavo Havelo (kurio talentas suteikia jam pasaulinio masto autoritetą) pozicija, kurią jis išsakė praėjusių metų pavasarį: Lietuva, Latvija ir Estija taip pat kuria vakarietiškas vertybes, tačiau jos buvo jėga išrautos iš Vakarų civilizacijos ir iki šiol dar jaučia grėsmę bei nesaugumą. Štai kodėl Baltijos valstybių priėmimas į NATO būtų tiesiog teisingumo aktas.

Pasak Havelo, jeigu Baltijos valstybės nebūtų priimtos į NATO, tai atsirastų didelis nusivylimas Vakaramis, neviltis bei dvasinis nuosmūkis. Ir todėl Vakarai privalo Baltijos šalis pakviesti narystei NATO jau

2002 metais, nes priešingu atveju atsivers Pandoros dėžė ir pasekmės bus neprognozuojamos (pagal graikų mitologiją atidarius Pandoros dėžę išsoka gyvatės bei visokie šliužai).

G.W. Bushas, JAV prezidentas Varšuvoje ir kituose miestuose, šių metų birželio mėnesį labai aiškiai pasakė, kad remis Baltijos šalių priėmimą į NATO. Ir atrodo, kad JAV šiandien yra mūsų svariausias ramstis, siekiant narystės NATO.

RUGSĖJO 11-OSIOS LŪŽIO PASEKMĖS

Rugsėjo 11-osios lūžis nušlavė daugybę senų ir naivių požiūrių bei pakeitė visų teorinių geopolitinės strategijos mąstymą šia linkme:

A. Galų gale, buvo pripažintas JAV pažeidžiamumas teroristų išprovokuotam karui. Iki tol juk vyravo prielaida, kad JAV teritorija yra tiesiog nepažeidžiama, išskiriant nebent branduolinio karo atvejį, kuris, savo ruožtu, būtų neracionalus, nes nebūtų “laimėtojo” ir todėl net neišivaizduojamas. Žinoma, buvo ir priešingų nuomonių, pranašaujančių Amerikos pažeidžiamumą, panaudojant ne tik branduolinį ginklą, bet ir cheminį, biologinį bei teroristinį puolimą.

B. Buvusių priemonių panaudojimas buvo daugiausiai pagrįstas manymu, kad užtenka vienos apsisaugojimo sistemos. O tuo atveju, jei ji būtų pakeista, reikėtų žūti ir pačiam agresoriui ir tai jį atbaidytų. Tačiau dabar atsirado užtektinai tokių, kurie sutinka mirti dėl savo beprotiškos misijos. Teroristas, kuris žino, kad mirs, bet vis tiek yra žūt būtinai pasirengęs įvykdyti savo misiją - tai jau naujas karinis ginklas, nukreiptas prieš technologiškai smarkiai pažengusias valstybes. Su tokiu paklaikysiu priešu ir tokia “gyvąja” ginkluote yra labai sunku kovoti normaliais metodais. Juk šiandieninis terorizmas - tai ne tik naujas karinis, bet ir psichinis fenomenas. Tačiau jei JAV kartais nepasisektų suvaldyti teroristų, tai jie įgytų puikią galimybę užvaldyti visą pasaulį ir tuomet prasidėtų dramatiška teroristinės savivalės era.

C. Vakarai pajuto, kad būtina daug glaudžiau bendradarbiauti su Rusija, nes jos ir kitų buvusių SSSR valstybių geografinė padėtis pasidarė labai svarbi JAV. Rusijai taip pat reikalinga JAV. Ir todėl - staigi draugystė, o kas iš tos draugystės gaus daugiau naudos? Tačiau jei karas Afganis-

tane pakryptų JAV nepageidaujama linkme, o Vakarai staiga būtų atkirsti nuo arabų naftos išteklių, štai šiuo atveju didieji Rusijos dujų ir naftos ištekliai taptų labai reikalingi Vakarams. Savo ruožtu, Vakarų technologija būtų reikalinga Rusijai tam, kad tuos išteklius galima būtų naudoti. Kita vertus, Rusija jaučia didelį geopolitinį pavojų, grėsiantį jai iš Pietų ir Rytų. Šiame kontekste svarbus yra ir Rusijos prezidento Putino vaidmuo. Nors Putinas ex-kagebistas, tačiau kupinas savitvardos, žavesio ir pasitikėjimo. Amerikiečiai irgi nepėsti: jie sau šypsosi ir yra draugiški, nes tai nieko nekainuoja, o kartu palengvina derybų aplinką ir sustiprina geros valios atmosferą.

D. Rusijos požiūrį į NATO galima būtų pavadinti operacija “Lapė vištidėje”. Juk iš pradžių NATO ir buvo sukurta dėl iškilusios Sovietų Sąjungos (Rusijos) grėsmės. Tik dabar to priešiško mo jau atsisakyta, nes regioninis stabilumas ir taikos palaikymas bei demokratijos, laisvos rinkos įgyvendinimas pasidarė svarbiausiais NATO kriterijais.

Atrodo, kad dabar Rusija, jeigu norėtų tapti NATO nare, didelių prieštaravimų nesutiktų. Nors gal tuomet Kinija protestuotų, nes NATO priartėtų prie pat jos sienų. Atsirastų ir gana kuriozinė situacija: tarkim, jei Baltijos šalys būtų priimtos į NATO prieš priimant Rusiją, tai tuomet jos galėtų vetuoti Rusijos priėmimą. Bet jeigu Rusija pakliūtų į NATO pirmoji, tai tuomet ji galėtų padaryti tą patį jau Baltijos šalims. Tad Vakarams gali kilti idėja priimti Rusiją ir Baltijos šalis vienu metu jau artimoje ateityje arba kiek vėliau.

KOKIA TURĖTŲ BŪTI LIETUVOS LAIKYSENA?

Šiuo metu pasaulyje įvykiai vystosi tiesiog minties greičiu. Mes nežinome, kas dar gali atsitikti per sekančius mėnesius iki istorinio susitikimo Prahoje. Šiandien yra žymiai daugiau vilčių pakliūti į NATO, tačiau būkime atsargūs, nes jei įvyks kokia nesėkmė, tai turėsime išgyventi pralaimėjimo kartėlį. Tačiau JAV prezidentas G. Bushas neseniai labai aiškiai pasakė savo laiške Lietuvos prezidentui V. Adamkui, kad geriausias būdas pasiruošti narystei NATO, tai elgtis taip, kaip elgiamės, t.y. kaip sąjungininkai (“Best way to prepare for NATO membership is to act, as you are acting, like an ally”).

Abejotina, ar Vakarų pasaulis sugrįš į savo pirmąją rimties būseną, kuri buvo iki 2001 m. rugsėjo 11 dienos, sukrėtusios civilizacijos pamatus. Priklausomai nuo pasaulinės kovos prieš terorizmą rezultatų, mes artėjame prie naujos XXI-ojo amžiaus eros. Tikėkimės, kad visiems mums ji bus išganinga, nors logika šiandien ir nėra galutinis argumentas.

Melu Stalinas ir jo palikuonys valdė Rusiją – šimtus milijonų žmonių net 73-jus metus. Pirma melu, paskui grasinimais suvedžiojęs ir užmušęs juose pasitikėjimą bei viltį, jis teriojo, kalino, žudė ir šokdino Sovietijos žmones kaip kokias teatro marionetes pagal savo valią.

Ne tik valstybinėje ar visuomeninėje plotmėje, bet ir šeimoje melas kaip kada pasimaišo, ir net nekalčiausia neatsisakė gali užtraukti juodą prislėgtumo debesėlį, sukelti nesantaiką. Dažnai ir rūpestingiausiai paslėptas melas anksčiau ar vėliau išsikapsto į dienos šviesą.

New Jersey valstijoje gyveno jauna, graži mergaitė, kuri buvo įsimylėjusi kitame mieste gyvenantį vaikną. Jie du susirašinėdavo laiškais, bet vieną dieną susirašinėjimas nutrūko ir ji sužinojo, kad jos mylimasis rengiasi vesti kitą mergaitę. Ji, žinoma, tą skaudžiai pergyveno, nes negalėjo jo užmiršti ir dažnai liūdesy skaitydavo jo laiškus. Po kurio laiko ji susidraugavo su kitu vyriškiu ir už jo išteko. Bet nuslėpė nuo savo vyro draugystę su pirmuoju berniuku ir, dėl grynai asmeniškų žodžių, nenorėjo jo jai rašytų laiškų prarasti. Tad, sudėjusi juos į gražią dėžutę aprišo mėlynu kaspinėliu ir paslėpė palėpėje. Po kurio laiko jiems gimė sūnus. Kartą, sūnui jau esant 5 metų amžiaus, tėvas klausia jo: “Sūnau, kuo norėtum užaugęs būti?” Berniukas nedvejo-damas atsakė: “Laiškanešiu!” - “Laiškanešiu?”, - nustebo tėvas, - “tai nelengvas darbas, reikia daug vaikščioti.” - “O, nieko, aš tą darbą jau išmėginau, visai nesunku...”, - atsakė berniukas. - “Kaip tu išmėginai?” - susidomėjo tėvas. - “Nagi, aš palėpėje radau mėlyną kaspiną perrištą ryšulį laiškų, tai išnešiojau juos po kaimynystę, įmesdamas po vieną į kiekvieno kaimyno laiškų dėžutę”, - atsakė berniukas. Štai pavyzdys, kaip iš baimės nuslėpta net nekalčiausia netiesa, anksčiau ar vėliau, kaip yla, išlenda iš maišo.

Ko žmogus bijo? Atsakymas labai paprastas: visko. Toji vidinė baimė, anot garsaus Amerikos chirurgo dr. George W. Crile, yra labai galinga jėga. Jis teigia, kad mes bijome ne tik širdimi, protu ir viscera, atseit viduriais, bet baimės požymiai randami ląstelėse, audiniuose ir kituose kūno organuose. Nenuostabu tad, kad baimė nugali, apsėda ir nelaimingais padaro tiek daug žmonių. Tų žmonių samprata jiems sako, kad jie yra mažesnės vertės už kitus ir jie pasijunta mažaverčiais ar bever-

VERGAS IR VALDOVAS VIENAME ASMENYJE II

Karolis Milkovaitis

čiais, kvailesniais, mažiau teisių turinčiais už kitus ir t.t. Ir ką jie neužsimotų daryti, tas vidinis kipšo balsas išpėja: “Nedaryk! Nepasižymi protin-gumu, susikompromituosi. Esi per silpnas, neprityręs ir nevertas to siekti. Nepasiseks. Geriau tylėk!” Ir jie tyli. Reikia ką nors sudėtingesnio padaryti - nepasitikėjimas savimi juos sulaiko; reikia ką nors viešai pasakyti - baimė suparaližuoja liežuvį ir jie tyli, ir raudonuoja.

Prieš keliolika metų man teko dalyvauti vienoje nemažose vestuvėse. Prie stalo sė-

nėra žodžio **galiu!** - Aš galiu iš tos tamsios duobės išlipti. Gana, nebūsiu prislėgtas ir nelaimingas, aš noriu būti linksmas ir laimingas. Gana, daugiau nekrisiu į neviltį ir nepasiduosiu abejonių demonui.

Taip, gyvenimas yra gražus, bet jis yra kovos laukas. Buitis yra pilna gėrybių, bet už jas reikia kovoti. Atsiminkime Adomui ir Ievai Rojuje pasakytus Dievo žodžius: “Prakaitu duoną sau pelnysi!” Tie žodžiai reikšmės nenustojo - jie

Grafo Tiškevičiaus rūmai Palangoje, kuriuose yra Gintaro muziejus.

dėjo keli man nepažįstami vyrai, du gydytojai su žmonomis ir aš. Vaišių metu, be visokio maisto skanėstų, buvo dviejų rūšių gėrimų - geresnių ir kiek blogesnių. Gydytojams prisipylus geresniojo, aš, norėdamas patarnauti savo kaimynams, irgi buvau bepiląs geresnįjį. Bet kairysis kaimynas su laikė mano ranką ir tyliai į ausį sako: “Tas konjakas geresnis, palikime jį daktarams”. Aš labai nustebau to žmogaus vergišku savęs nuvertinimu. Jis jautėsi esąs blogesnis už kitus, nevertas nieko geresnio, žodžiu, jis pasitenkina tuo, kas nuo kitų atlieka.

Aš neturiu nieko prieš gydytojus. Aš juos gerbiu, net turiu draugų gydytojų, ir kur mes būtumėm be jų?! Bet aš, kaip normalus žmogus, nesijaučiu blogesniu už juos, ar kad mažiau teisių turėčiau už juos. Ir esu tikras, kad dauguma gydytojų yra tos pačios nuomonės.

Nebūkime vidinės baimės vergai! Žinomas Amerikos švietėjas ir kritikas, William Phelps, pasakė: “Didžiausias žmogaus priešas yra vidinė baimė. Bet atrodo, kad baimėje gyventi yra mėgiamiausia 20-tojo amžiaus liga.” Taip, baimė yra didžiausia žmogaus pojūčius paraližuojanti liga! Kur yra baimė negali būti džiaugsmo.

Prislėgtos dvasios žmonių žodyne svarbiausias žodis yra **negaliu!** Jų mintyse bei širdyse

pilnai galioja ir šiandien. Tad nereikia laukti kol Dievas mus, minkštame apsilaidimo fotelyje gulinėjančius, ikrais ir šampanu pavaišins. Ne, gyvenimo gėrybes reikia išsikovoti. Jeigu kas pirmą kartą nepasiseka, nenuleiskime rankų ir mėginkime kitą.

Garsusis Anglijos Oksfordo universitetas pakvietė tada ministrą pirmininką Vinstoną Churchillį mokslus baigusią studentų išleistuvėse pasakyti kalbą. Churchillis atsistojo prie pakylos (pulto), apsižvalgė ir, kiek nudelsęs, pakeltu balsu šūktelėjo: “Never give up!” Truputį nudelsęs, vėl: “Never give up!” Vėl nudelsęs: “Never, never, never, never give up!!” Gyvenimo gruoblėtus kelius ir šunkelius išvaikščiojusio žmogaus įsidėmėtinas patarimas. Anglų tautose yra posakis: “When at first you don’t succeed try, try try again.” Vadinasi, jeigu pirmą kartą nepasisekė ar jėgos išseko - nepasiduok! Ir sunkiausioje padėtyje yra žiupsnelis jėgų dar vienam žingsniui pirmyn.

Daugelis žinome ar girdėjome apie mitinį vokiečių magiką ir alchemiką dr. Faustą. Apie jį parašyta daug legendų, dramos veikalo, nutapyta daug tapybos ir kitų kūrinių. Iš pasakojimų apie Fausto galią išaugo legenda, kurioje Faustas užrašo velniui sielą mainais už suteiktą amžiną jau-

nystę, žiningumą ir galimybę burti. Viename paveiksle dr. Faustas atvaizduotas prie šachmatų lentos varžybose su velniu už savo sielą. Partija jau beveik baigta - Faustas beturi karalių, vieną pėstininką ir du rikius. Velnias tyliai džiūgaujdamas laukia paskutinio ėjimo ir Fausto siela bus jo - velnio. Taip ir atsitiko. Faustas partiją velniui pralaimėjo. Per daugelį metų daugybė žinomų šachmatininkų lankė galeriją, kurioje paveikslas buvo pakabin-tas, ir patyrinėję paveikslo šachmatų lentą pripažino, kad Faustas neturėjo išeities ir partiją velnias teisėtai laimėjo.

Bet vieną dieną galeriją aplankė garsus šachmatų did-meistris. Susirūpinęs Fausto veidas atkreipė didmeistro dėmesį ir jis įsigilino į lentoje išdėstytą figūrų padėtį. Staiga galerijoje skambiai nuaidėjo didmeistro balsas: “Melas! Velnias Faustą apgavo. Fausto karalius ir pėstininkas turi dar po vieną ėjimą.” Tą paveikslą tapęs dailininkas, matyt, buvo įžvalgus šachmatų žinovas ir tikriausiai norėjo parodyti, kad nėra padėties be išeities.

Kitas pavyzdys. Pasaulinio garso žydų tautybės smuikininkas Yehudi Menuhin (jau miręs) pasakoja, kad jis pradėjo mokytis smuiku groti dar būdamas labai jaunas, bet jam labai nesisekė. Jis nekartą tėvui skundėsi: “Negaliu, man per sunku.” Tėvas ilgai jį vis guodė. Bet vieną dieną jaunam Yehudi vėl pakartojus “Aš negaliu”, tėvas, kiek pyktelėjęs, atsakė: “Sūnau, tik vinį į sieną negalima kakta įkalti, nieko kito “negalimo” nėra. Negalimus dalykus tik užtrunka truputį ilgiau atlikti.” Taip tėvas priversdavo mane mokytis smuikuoti. Po kurio laiko manys atsirado noras būti pirmaeilium smuikininku ir tėvui mane raginti daugiau nereikėjo, - sako Yehudi. Vadinasi, tėvas buvo teisus - pasiryžimu galima visus sunkumus nugalėti. Yehudi Menuhinas buvo vienas garsiausių pasaulio smuikininkų.

Šis pavyzdys yra visiems pamoka. Nesitenkinkime būti tik antrarūšiais ar trečiarūšiais žmonėmis, nes kiekviename mūsų slypi, anot Lindės Dobilos, didvyrio siela. Kai siekiame kokio tikslo - siekime pačios viršūnės. Bet siekime jo tiesos, krikščioniškos doros ir drausmės būdu. Atsiminkime, kad piramidės viršūnę pasiekia tik du gyviai: pilvu šliaužiantys minkštakūniai šliužai ir arai. Nebūkime dvikojai šliužai, kurie dažniausiai išsilaiko tik

prieš kitus tūpčiodami, bet būkime taurios, karališkos širdies arai, kurių nei aukštumos, nei audros nepalaužia.

Vidinio pasiryžimo stumiamos, žmogaus galimybės yra beveik neišsemiamos. Priverskime save pakilti. Tenušvinta mūsų širdys ir mintys džiaugsmo šviesa. Gyvenimas yra gražus, bet trumpas ir vienkartinis - jis nepasikartoja. Atsikratykime nuo baudžios laikų mūsų širdyse užsilikusio “kaltojo” jausmo ir pradėkime **tikrai** gyventi.

Kaip sakyta, pagrindinis šios ligos sukėlėjas yra baimė, gimdanti nepasitikėjimą savimi. Vienas garsus gydytojas sako, kad baimė yra didžiausias ir dažniausiai pasitaikantis žmonijos slogutis. O vienas psichiatras prideda, kad “baimė yra aršiausias ir labiausiai jį sunaikinantis priešas”.

Žinoma, tie du mokslo žmonės kalba apie nenormalią baimę, nuo kurios norime apsiginti. Normali baimė yra naudingas žmogaus mechanizmas, Dievo įdėtas į žmogaus protą bei pojūčius, kad jis be reikalo ir neapgalvotai nepaikištų galvos po giljotina.

Dauguma šių nelaimingų žmonių galvoja, kad ne jiems, bet kitiems pavesta juos tvardyti ir jų gyvenimą tvarkyti. Todėl jie toje nevilties tuštumoje susitraukia į nelaimių kamuoliuką, kentėdami merdį ir kenčia, ir dūsauja, ir kartoja iš tėvų (ir tėvų tėvų) paveldėtus baudžios laikų žodžius: “Ką padarysi. Tokia Dievo valia. Toks jau mano likimas...” Dievo valia, likimas? Kas yra likimas? Tik tamsių minčių galvo-se gyvena likimas! Teigiamoje - šviesioje galvosenoje nėra jokių “likimų”! Tikroji krikščionybė atmeta “likimą” kaip neišvengiamybę.

Ne likimas, bet kiekvienas žmogus yra savo ateities kūrėjas. Jeigu Jonas į sieną vinį kaldamas skaudžiai nusimušė pirštą, tai ne likimas, bet jis pats sau tą nuoskaudą padarė nebūdamas atsargus. Jeigu Petras girtas eidamas pakraščiu įkrito į upę ir vos neprigėrė, tai ne Dievas ar likimas jį įstūmė, bet degtinėlių razumėlių taip sumaišė, kad jis nustojo pusiausvyros. Jeigu Stepas apsirgo emfizemos ar net vėžio liga, tai ne Dievas ar likimas tą padarė, bet jis pats sau, nes neklausė gydytojo, kuris jau prieš 20 metų jam liepė nustoti rūkyti.

Tas pats ir su žmogaus dvasine būseną. Esame prislėgti ir nelaimingi ne todėl, kad Dievas ar likimas mums tą nelaimę uždėjo, bet kad mes patys nebūdėjome ir į tą nelaimių duobę įkirtome.

(Bus daugiau)

LOS ANGELES, CA

TAUTOS ŠVENTĖ LOS ANGELES MIESTE

Daina ir Paulius Žemaitaičiai atliko meninę programą.

Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus ruošiamą Tautos šventę šiemet kaip tik buvo rugsėjo aštuntą, tikrąją jau nuo 1930-tų, Vytauto metų, šios lietuvių tautai svarbios šventės diena. Tą pabrėžė ir minėjimo pravedėjas, skyriaus meno vadovas rež. Petras Maželis pradedamas minėjimą.

Prieš akademiją, kuri vyko šv. Kazimiero parapijos salėje, kaip kad visos Los Angeles lietuvių patriotinės šventės, pradėtos vėliavų pakėlimu ir mišioms, kur kun. Stanislovas Anužis pamoksle gražiai šventę paminėjo. Ir salėje sukalbėjo progai pritaikytą invokaciją. Įnešus į salę vėliavas ir sol. Antanui Polikaičiui sugiedojus Amerikos himną, iškviestas dienos kalbėtojas, žurnalistas, visuomenininkas Karolis Milkovaitis, kuris savo paskaitoje

iškėlė Tautos Šventės svarbą ir išryškino Vytauto Didžiojo drąsą ir kilnią asmenybę, atnešusią Lietuvai tiek daug garbės ir pagarsėjimo tuolaikiniame pasaulyje. Prelegentas palietė ir tuometines bei vėlesnes Lenkijos darytas skriaudas ir klas-tas mūsų tėvynei. Dėkinga publika seniai negirdėtam mėgiamam kalbėtojui atsidėjojo at-sistojimu ir ilgais ir nuoširdžiai plojimais.

Ne mažiau nuoširdumo ir didelį susižavėjimą susirinkę parodė meninę dalį atlikusiems sesutei ir broliui Dainai ir Sauliui Žemaitaičiams, režisieriaus Algirdo ir Audronės Žemaitaičių nuostabiam atžalynui, užbūrusiems publiką deklamacijomis ir daina. Gražu buvo stebėti jaunus, pilnus išraiškos veidus, klausyti jautrių, nuoširdžiai išsakomų poetų

žodžių. Bet pačią jautriausią žiūrovų stygą bene palietė matant čia, mūsų tarpe, augusius jaunuolius su tokiu giliu jausmu ir pergyvenimu perduodančius tai, ką visi gal jaučiame, bet nemokam išreikšti. Su atitinkamais, Dainos perduotais įvadais, jaunieji aktoriai puikiai padeklamavo Kazio Bradūno eilėraščių pynę ir Bernardo Brazdžionio nostalgikąjį “Tėvų sodybos žiburėlis”. Tuomet muz. Viktorui Raliui akompanuojant švelniais, lyriniais balsais, duetu padainavo Bernardo Brazdžionio “Klajūną”, kuriam muziką sukūrė Darius Polikaitis. Bernardo Brazdžionio iškilmingasis “Mano protėvių žemė” ir “Trys vizijos” deklamavimas užgniaužė publikai kvapą ir tur būt neliko sausos akies pilnoje šv. Kazimiero parapijos salėje. Ovacijoms nebuvo galo. Pasibaigus šventei išsakyta daug gražių džiaugsmo ir padėkos žodžių. Labai užtarnautai mūsų vienosėdijoje dar ilgai minėsime Dainos ir Sauliaus nuostabų pasirodymą ir, nuoširdžiai linkėdami jiems sėkmės, tikėsime vėl sulaukti jų mūsų scenoje. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Po minėjimo Tautinės Sgos L.A. skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė rengėjų vardu visiems padėkojo ir pakvietė vaišintis darbščių skyriaus narių paruoštais užkandžiais.

R.S.

SPALIS - BALFO VAJAUS MĖNUO

Balfas yra viena iš seniausių Amerikos lietuvių organizacijų. Prieš šešias dešimtis metų, besibaigiant antram pasauliniam karui, pirmosios bangos lietuviai, neužmiršę savo gimtinių ir karo niokojamų brolių Lietuvoje, susibūrė į vieną šalpos organizaciją, kad vieningai dirbdami galėtų sėkmingiau paveikti Amerikos federalinės organizacijas, ieškant būdų jiems padėti. Šitaip susitelkus, buvo sukurtas bendras Amerikos lietuvių šalpos fondas - Balfas su skyriais visuose lietuvių telkiniuose. Skyriuose buvo renkamos piniginės aukos ir daiktai, o centras išrūpino nemažas sumas iš Federalinio Karo Fondo.

Prieš pusę šimtmečio ir mums, būsimiesiems antrabangams, Vokietijoje po lagerius išsibarsčiusiems, praradusiems viltį greitai sugrįžti namo, skurstantiems ir laukiantiems kokios nors geresnės išeities, nutrupėjo Balfos paramos trupinėliai, mus ne tiek fiziniai, kiek

dvasiniai sustiprinę. Atsiradę Amerikoje, buvę paramos gavėjai šalpos darbą dar vis tębė, nors ir praretėjusiomis jėgomis.

Vien Clevelando Balfos skyrius per šiuos metus išsiuntė į Vilnijos krašto mokyklą, į kūdikių ir vaikų globos namus, ligonines, bibliotekas, neįgaliųjų klubus ir mokyklas 7293 svarus daugiausia vartotų drabužių ir avalynės, bet ir mokomųjų priemonių, rašiklių, knygų, žurnalų, žaislų, patalynės, sumokėdami už persiuntimą 5458 dolerius.

Didžiumą savo siuntų išleidžiame į Vilnijos lietuviškas mokyklas ir mokyklėles. Jas surasti mums padėjo Vilniaus apskrities viršininko administracijoje dirbęs Vilnijos draugijos pirmininkas dr. Kazimieras Garšva. Remdamiesi jo rekomendacijomis ir persiūstais sąrašais, renkames kokioms mokykloms pirmiausia siuntinius nukreipti. Daugiausiai tuos siuntinius pil-

dome vartotais suaugusiųjų drabužiais, nes tokių daugiausiai mums auchoja, nors iš laiškų žinome, kad mokyklų vedėjai pageidauja pirmiausia mokomųjų priemonių, tada vaikams drabužių ir avalynės ir tada viso kito. Dėl to ieškome tokių mokyklų, kurių darbuotojai apsiima mūsų siuntas išdalinti savo mokinių tėvams. Tokių daug randame, kas matyti iš gaunamų padėkos laiškų, kurių pavyzdžių galite pasiskaityti BALFO skelbimų lentoje arba mūsų byloje.

Pastaruoju metu atsirado didelė paklausa patalynės tiek mokyklų bendrabučiams, tiek ir sveikatos darbuotojams. Štai, Pelesos (Gudijoje) mokykla rašo:...”Mums dovanoti

(Nukelta į 10 p.)

Jūratė ir Edas Andros.

A. Balašaitienės nuotr.

AMERIKOS LIETUVAITĖ ISTORIŠKAME NAME

Rugsėjo 5 dieną milijoninio tiražo Clevelando dienraštyje “The Plain Dealer” pasirodė ilgokas straipsnis su trimis nuotraukomis, kuriose rodomas istoriškas, senas namas su jo savininkais Jūrate Balas (Balašaityte) ir jos vyru Edvardu Andros. Straipsnis buvo pavadintas: “Peninsulos pasididžiavimas”. Tai nedidelis miestelis į pietus nuo Clevelando centro. Vienoje nuotraukoje matome didoką namą, apsuptą žaviu kiemu, kuris yra panašus į kokį nors parką. Kitose nuotraukose abu savininkai stovi savo namo valgomojo kambario šone.

Turiu prisipažinti, kad esu Jūratės motina ir Edvardo anyta. Visada labai didžiavausi savo dukros patriotišku nusiteikimu jos lietuvių kilmės atžvilgiu, nors ji gimė Amerikoje. Ji baigė su pagyrimu dvylikametę Vysk. Valančiaus lituanistinę mokyklą, daug metų buvo aktyvi skautė, dainavo Čiurlionio ansamblyje, su juo lankėsi Lietuvoje ir šoko tautinius šokius “Grandinėlėje”. Ji ilgus metus ėjo svarbias pareigas “Positive Education” valdyboje, kurios priežiūroje yra nenormalių vaikučių mokyklos, o jos vyras buvo vienas tokios mokyklos direktorius. Edvardas yra JAV armijos iš aktyvių pareigų pasitraukęs pulkininkas, turi advokato profesiją, dėsto kompiuterių mokslą John Carroll universitete. Prieš keleris metus jis vasarų metu pravedinėjo kariuomenės manevrus Floridoje, New Yorke ir kitur. Svarbu pabrėžti, kad ir jo šaknys yra lietuviškos, nes jo senelis gimė

Šančiuose. Kai mudvi su Jūrate keliavome po Lietuvą, ji garsiai sušuko, pastebėjusi iškabą su užrašu “Šančiai”.

Jūratė ir Edas, kurį laiką pagyvenę gan patogiame Clevelando priemiesčio name, pradėjo ieškoti naujos gyvenvietės ir pagaliau išigijo “šimtmetinį” istorišką namą, kuriame 1883 metais buvo pradėta statyti mokykla. Tai kelių aukštų išpuodingas pastatas, o priešais jį buvusiose arklidėse yra automobilių garažas.

Kai aš pirmą kartą apsilankiau, net kelis kartus paklydau įvairių aukštų ir laiptų labirinte ir negalėjau rasti savo foto aparato bei rankinuko. Mane vaišino didžiulėje verandoje, kurioje yra ir virykla, ir šaldytuvai. Verandą supa platūs, aukšti langai. Vienaime namo aukšte Jūratė įsteigė “lietuvišką” kambarį, kuriame yra Čiurlionio ansamblio plakatas ir kiti lietuviško gyvenimo bei šeimos suvenyrai.

Rugsėjo pradžioje Peninsulos miesto viešoji biblioteka plačiai paskelbė suorganizuotas istorinių namų lankymo išvykas. Už įėjimą reikėjo įsigyti bilietus, susimokant po 50 dolerių, nes bus vaišinama šampanu su užkanda. Teko patirti, kad toje aplinkoje esama keturių istoriškų namų, jų tarpe ir mano dukros gyvenvietė. Jūratė sakė, kad lankytojų buvę visą dieną labai daug, o kai kurie net buvo atsinešę savo vaišes. Gyvenimas tame pastate nėra labai lengvas, nes gyventojai negauna geriamo vandens, tai geriamą vandenį turi pirkti maisto krautuvėje, tačiau oro šildymas ar šaldymas yra be problemų.

Žodžiu, gyvenimas tame istoriškame name nėra labai modernus, bet žinojimas jo istorinės reikšmės daug prisideda prie noro jame gyventi tuo labiau, kad ir pati aplinka yra nepaprastai graži su šimtamečiais medžiais, krūmais ir pievomis.

Aurelija M. Balašaitienė

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLAŠE - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00

LIETUVA IR PASAULIS

PRANCŪZIJA PLĖS EKONOMINIUS RYŠIUS

Vilnius, rugsėjo 26 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus, priėmęs Prancūzijos užsienio prekybos ministrą François Loos, atkreipė dėmesį, kad abi šalys turi labiau išnaudoti bendradarbiavimo galimybes prekybos srityje, ir pakvietė Prancūzijos verslininkus aktyviau investuoti į Lietuvos ūkį.

Prancūzijos užsienio prekybos ministras V. Adamkui teigė, jog ir Prancūzija suinteresuota plėtoti ekonominius santykius. Pokalbio metu taip pat aptartas bendradarbiavimas energetikos, transporto bei susisiekimo srityse. Susitikimo metu F. Loos pasiūlydė labai gerai dvišaliais kultūros bei mokslo ryšiais.

Prezidentas padėkojo Prancūzijos ministrui už nuolatinę jo šalies paramą Lietuvai integruojantis į Europos Sąjungą ir NATO. Prancūzijos užsienio prekybos ministras gyrė Lietuvą, daug pažengusią euroatlantiniame kelyje.

AMBASADORIAI INFORMUOJAMI

APIE VIZŲ LENGVATŲ PANAIKINIMĄ

Vilnius, rugsėjo 26 d. (ELTA). Dalyvaudama Europos Sąjungos ir Rusijos dialoge dėl tranzito į Karaliaučiaus sritį, Lietuvos užsienio reikalų ministerija ieškos tokių sprendimo variantų, kurie nepažeistų Lietuvos suvereniteto, netaptų kliūtimi įsilieti į Šengeno erdvę ir nebūtų finansine našta Lietuvai. Tai užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pažymėjo susitikęs su Rusijos ambasadoriumi Lietuvoje Jurijumi Zubakovu.

“Galvokime apie mūsų šalių piliečius, kaip galime jiems padėti lengviau prisitaikyti prie pasikeitimų”, - ambasadorių ragino A. Valionis. Jis informavo ambasadorių apie Lietuvos Vyriausybės sprendimą nuo kitų metų panaikinti vizų lengvatas ir taikyti vizų režimą visiems Rusijos piliečiams. Ministras taip pat pažymėjo, jog vizų išdavimo lengvatos, kokios bus taikomos Rusijos piliečiams, turėtų būti taikomos ir Lietuvos gyventojams.

Pokalbio metu A. Valionis pasiūlė surengti iki šiol neįvykusias konsulines konsultacijas, kurios padėtų sumažinti vizų režimo pokyčių padarinius. Ministro nuomone, reikėtų kreipti didesnį dėmesį į Karaliaučiaus srities pusėje esančių sienos perėjimo punktų modernizavimą bei sienos kirtimo procedūrų supaprastinimą. Jis priminė Rusijos diplomatus ankstesnius Lietuvos siūlymus dėl Rusijos konsulinio tinklo plėtos Lietuvoje.

A. Valionis tvirtino, jog Lietuva yra pasirengusi suteikti leidimus Rusijos konsulinį įstaigų plėtrai Lietuvoje, ir tai palengvintų vizų gavimą į Rusiją vykstantiems Lietuvos piliečiams. Kalbėdamas apie Rusijos atstovų minimą galimybę pasirašyti su Lietuva readmisijos sutartį, A. Valionis teigė, jog ši sutartis turi apimti ne tik Rusijos piliečius, bet ir trečiųjų šalių piliečius, kurie gali iš Rusijos teritorijos nelegaliai patekti į Lietuvą. “Dėl šios sutarties Lietuva pasirengusi pradėti derybas pačiu artimiausiu metu”, - sakė jis. Akcentuodamas tai, kad Lietuva yra trečia investuotoja Karaliaučiaus srityje, A. Valionis atkreipė Rusijos ambasadoriaus dėmesį, jog iki šiol Rusija neratifikavo dvigubo apmokestinimo išvengimo bei investicijų skatinimo ir apsaugos sutarčių. Analogiškus klausimus tą pačią dieną A. Valionis aptarė ir su Baltarusijos ambasadoriumi Lietuvoje Vladimiru Garkunu.

Baltarusijos diplomatas taip pat informuotas, jog naikinaamos vizų lengvatos, iki šiol taikytos tam tikrų kategorijų šios šalies piliečiams. Baltarusijos ambasadoriui A. Valionis taip pat užsiminė apie tai, jog reikėtų surengti dvišales derybas dėl Lietuvos ir Baltarusijos piliečių kelionių supaprastinimo.

Užsienio reikalų ministras teigė, kad Lietuva pasiruošusi nagrinėti nemokamų vizų išdavimo galimybę pasienio gyventojams, vyresniems negu 60 metų asmenims, bei lengvatinę vizų išdavimo tvarką tolimųjų kelionių vežėjams. Bet tai turi būti abipusis susitarimas.

A. Valionis priminė Baltarusijos diplomatus, kad Lietuva nuo šių metų liepos mėnesio dar negavo leidimo įkurti Generalinio konsulato Gardine ir paragino Baltarusiją priimti konkrečius sprendimus plečiant konsulinį tinklą Lietuvoje.

LIETUVOJE - AUSTRALIJOS

PARLAMENTARŲ DELEGACIJA

Į Lietuvą atvyko Australijos Sandraugos Naujojo Pietų Velso Parlamento delegacija, vadovaujama jo pirmininko John Murray. Ji vieši rugsėjo 28 - spalio 4 dienomis. Vizito metu Australijos parlamentarai susitiks su Lietuvos vadovais - Prezidentu Valdu Adamkumi, Seimo pirmininku Artūru Paulausku, Ministru pirmininku Algirdu Brazausku, užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu, Seimo nariais, praneša ELTA. Vizito dienomis Australijos Sandraugos Naujojo Pietų Velso parlamentarų delegacija taip pat turės galimybę plačiau susipažinti su Lietuva. Svečiai apžiūrės Vilniaus senamiestį, aplankys Trakus, Klaipėdą, Nidą.

Ne dažnai būna, kad būtų gerai nusiteikę Lietuvos Seimo narys Vytautas Landsbergis ir Prezidento patarėjas Raimundas Mieželis.

VYRIAUSYBĖ PRITARĖ KITŲ METŲ VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS BIUDŽETŲ PROJEKTAMS

Vilnius, rugsėjo 25 d. (ELTA). Vyriausybė iš esmės pritarė Finansų ministerijos parengtiems kitų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų projektams, kurie bus pateikti Seimui.

Kaip ELTA pranešė anksčiau, Finansų ministrė Dalia Grybauskaitė pasiūlė papildomai skirti įvairių valstybės institucijų išlaidoms 27 milijonus litų, atsižvelgdama į kolegų ministrų išsakytus pageidavimus. Daugiausia iš tos sumos teks Ūkio ministerijai padengti išlaidas, kaip buvo pasakyta posėdyje, dėl Rusijos kompanijos “Yukos” ir JAV kompanijos “Williams” sandorio “Mažeikių naftoje”.

Žemės ūkio ministras Jeronimas Kraujelis pareiškė, kad nebalsuos už valstybės biudžeto projektą, nes negalės paaiškinti kaimo žmonėms, kodėl sumažėjo jų reikmių finansavimas.

2003 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte, kuriam pritarė Vyriausybė, pirmą kartą per pastaruosius 5 metus nenumatoma mažinti išlaidų biudžetinių organizacijų vykdomoms programoms, kartu išlaikant stabilią makroekonominę situaciją ir neaukštą 1,5 proc. bendro šalies fiskalinio deficito lygį. Numatyta, kad nacionalinis biudžetas 2003 m. gaus 10948 mln. Lt pajamų, prognozuojamos valstybės biudžeto pajamos - 9428 mln. Lt. Tokie valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai grindžiami patikslintomis makroekonominėmis prognozėmis, kurių 2003 m. numato 4,9 proc. BVP augimą. Prognozuojama, kad beveik tiek pat., t.y. 4,8 proc., augs ir nacionalinio biudžeto pajamos. Nedidelį BVP ir nacionalinio biudžeto pajamų augimo neatitikimą lemia

keletas priežasčių, iš kurių svarbiausia - vykdoma mokesčių reforma.

Nuo 2003 m. sausio įsigaliojus naujam Gyventojų pajamų mokesčio įstatymui, neapmokestinamasis minimumas, šių metų pradžioje tesiekęs 214 Lt, didinamas iki 290 Lt, o asmenims, auginantiems vaikus, neapmokestinamosios pajamos bus didinamos papildomai. Tik dėl šių priežasčių gyventojų pajamų apmokestinimas sumažės 320 mln. Lt. Finansų ministerijos apskaičiavimu, pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio 2003 m. bus gauta 2394,4 mln. Lt, arba 131,5 mln. Lt mažiau negu pernai.

Mokesčių reforma turės įtakos pajamoms iš PVM. Naujojoje PVM įstatymo redakcijoje nustatytos šio mokesčio lengvatos kai kurioms socialiai jautrioms ir skatintinoms sritims (lengvatinis 5 proc. tarifas bus taikomas knygoms, laikraščiams ir žurnalams, viešbučių teikiamoms paslaugoms, šviežiai atšaldytai mėsai) sumažins būsimas pajamas beveik 63 mln. Lt. Prognozuojama, kad pajamų iš PVM 2003 m. bus gauta 4164,6 mln. Lt.

2003 m. akcizų pajamų planuojama surinkti apie 1641,5 mln. Lt. Ši prognozė grindžiama 2002 m. liepą įsigaliojusiu Akcizų įstatymu, kuriuo akcizo objektų skaičius sumažintas nuo buvusių 11 iki 3, akcizų apmokestinant tik alkoholio, naftos ir tabako prekes, taip pat planuojamomis Akcizų įstatymo pataisomis, kurios būtinos derinant teisės aktus su ES nuostatomis. Harmonizuojant akcizų tarifus su ES mokesčių sistema, nuo 2003 m. sausio turėtų būti nustatytas 860 Lt/t dyzelino akcizas ir 40,3 Lt už 1000 vienetų specifinis bei 10 proc. vertybinis cigarečių akcizo tarifas. Ekspertų vertinimu, dėl vykstančių defliacinių procesų koreguojamų

akcizų įtaka vidutiniam metiniam kainų lygiui neturėtų būti didesnė kaip 0,1-0,2 proc. Kadangi žemės ūkio subjektams bus leidžiama įsigyti degalus be akcizo, žemės ūkis dėl dyzelino akcizo pokyčių neišvengiamai patirs pasekmių.

Projekte planuojamos 2003 m. nacionalinio biudžeto išlaidos - 12247 mln. Lt. Planuojami valstybės biudžeto asignavimai - 10727 mln. Lt. Palyginti su 2002 m. patvirtintu planu, valstybės asignavimai didėja 723,4 mln. Lt.

Pasiruošimas ES narystei. Kadangi 2003 m. - lemiami Lietuvos euroatlantinės integracijos metai, formuojant 2003 m. biudžetą ypatingas dėmesys skirtas pasiruošimo narystei ES ir NATO darbams finansuoti. Pasiruošimo narystei ES programai finansuoti papildomai numatyta 261 mln. Lt, iš jų 160 mln. Lt - investicijoms.

Siekdama išspręsti per daugelį metų susikaupusius visiemis gyventojams aktualius sveikatos apsaugos klausimus, Vyriausybė numato Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto padėčiai gerinti skirti papildomai 105 mln. Lt. Iš viso sveikatos apsaugai iš valstybės biudžeto 2003 m. planuojama skirti per 685,9 mln. Lt. Palyginti su 2002 m. asignavimus šiai sričiai planuojama padidinti 95 mln. Lt (neįskaitant investicijų).

Aukštojo mokslo ir švietimo reformos finansavimui siūloma skirti papildomai 51,6 mln. Lt (aukštojo mokslo reformai, dėstytojų atlyginimams didinti, studijų paskoloms teikti, mokyklų kompiuterizavimui). Numatomas švietimo finansavimas 2003 m. - 1135,7 mln. Lt.

Socialinei apsaugai kitų metų valstybės biudžete planuojama skirti ne mažiau kaip 680,5 mln. Lt. Užimtumo skatinimo programoms vykdyti, socialinei paramai ir valstybinėms pensijoms didinti papildomai numatoma skirti 33,9 mln. Lt.

Viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai skiriamas asignavimas siūloma padidinti 54,1 mln. Lt ir 2003 m. skirti šiai sričiai 1034,7 mln. Lt. Įkalinimo įstaigų apsaugai reorganizuoti ir nuteistųjų sąlygoms gerinti papildomai siūloma skirti 17,1 mln. Lt.

Siekiant vykdyti valstybės įsipareigojimus, pateiktame 2003 metų biudžeto projekte siūloma santaupų atkūrimui skirti 105 mln. Lt. Turto kompensavimui numatoma skirti iki 50 mln. Lt (iš jų kompensacijoms už žemę - 35 mln. Lt, 15 mln. Lt - išlikusio nekilnojamojo turto atkūrimui).

LIETUVIŲ LITERATŪROS PADANGĖJE - NAUJAS TALENTAS

Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla išleido jauniausios Lietuvos romanistės - septyniolikmetės Vilniaus Žemynos gimnazijos moksleivės Vaidos Blažytės pirmąjį romaną “Geltona pieva” apie jauno naromano patirtį.

Knygos leidybą parėmė Kultūros ministerija ir Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos. Visuomenei romanas pristatytas Rašytojų klube Vilniuje rugsėjo 26 dieną jaunųjų menininkų kūrybos vakare “Ateinantys”, praneša ELTA.

V.Blažytė yra 34-ojo Lietuvos moksleivių jaunųjų filologų konkurso laureatė. Prozos sekcijoje už romaną “Geltona pieva” (pirmasis

pavadinimas “Šventosios nuodėmė”) ji laimėjo pirmąją vietą. Moksleivei lietuvių kalbą ir literatūrą dėsto žinomas pedagogas Kęstutis Subačius.

Pasak konkurso vertinimo komisijos pirmininkės, profesorės Elenos Bukelienės, romano autorė itin giliai, subtiliai ir psichologiškai įtaigiai perteikė pagrindinio veikėjo - naromano Roberto patyrimą.

“Tikrai džiugina jaunos autorės drąsa imtis sudėtingos gatvės vaikų temos. Našlaitystė, abejingumas mokyklai, benamių dalia, narkomanija, keblūs santykiai, neišvengiamas vienišumas ir didžiulis meilės poreikis - visa tai stebėtinai taikliai apčiuopta ir

įsijaučiant aprašyta”, - jaunosios rašytojos talentą apibūdina profesorė E. Bukelienė.

Pati Vaida sako nuo pat vaikystės kurdavusi istorijas ir jas užrašinėdavusi. Savo pirmajame romane ji siekusi atskleisti žmogaus sunkios vienvietės temą, tėvų ir vaikų keblius santykius, o vienintelis išsigelbėjimas jaunimui gali būti tik didelė meilė ir tikri draugai. Nors knyga aktualesnė jaunimui, pasak autorės, bet ji gali tapti gera savo vaikų pažinimo mokykla ir tėvams.

V. Blažytė lanko kino mėgėjų būrelį, yra sukūrusi keletą trumpo metražo filmų jaunimo tematika. Baigusi mokyklą, mergina žada studijuoti režisūrą.

Prie vieno iš gintaro parodos standų.

R. Kačinsko nuotr.

GINTARO PARODA

Rugsėjo 20 d. Vašingtono centre esančiame Senajame pašte buvo atidaryta lietuviško gintaro paroda. Parodoje eksponuota daugiau kaip 400 vertingų Virginijos ir Kazimiero Mizgirių muziejaus-galerijos eksponatų, kurie parodos lankytojus supažindino su lietuviško gintaro istorija ir dirbiniais. Gintaro paroda Senajame Vašingtono pašte veikė iki rugsėjo 29 d. Parodos atidarymo proga LR ambasada surengė priėmimą. Parodą rengė Virginijos ir Kazimiero Mizgirių muziejus-galerija, JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba bei Lietuvos ambasada JAV.

LR ambasados JAV inf.

A. Glazunovo balete “Raimonda” Jolanta Valeikaitė - Raimonda, Petras Skirmantas - Jean de Brienne. J.Polio nuotr. “Lietuvos teatrai”

NAUJI BALETO TRUPĖS SOLISTAI

Lietuvos baleto trupę papildė trys nauji solistai iš užsienio. Du iš jų debiutuos Piotro Čaikovskio balete “Gulbių ežeras”.

Odetos-Odilės vaidmenį atliks nauja Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro solistė 20-metė Anastasija Kolegova. Ji yra garsiosios Sankt Peterburgo balerinos Liubovės Kunakovos mokinė, šių metų tarptautinio baleto konkurso Varnoje (Bulgarija) laureatė. Jos partneriu šiame spektaklyje bus Aurimas Paulauskas, šoksiantis Princą Zigfrydą, praneša ELTA. Garsųji “pas de trois” tame pačiame balete pirmą kartą šoks japonų baleto artistas, Agripinos Vaganovos baleto akademijos Sankt Peterburge absolventas Takasis Aokis. Šį baleto numerį kartu su juo atliks Kristina Kanišauskaitė ir japonė Miki Hamanaka. Baletą diriguos Alvydas Šulčys. Spalio 13 dieną balete “Miegančioji gražuolė” šoks visi trys naujieji trupės

solistai. Florinos vaidmenyje debiutuos 18-metė Julija Repet, taip pat baigusi Sankt Peterburgo A.Vaganovos baleto akademiją. Šiame balete A. Kolegova šoks Aurorą, T. Aokis - Mėlynąjį Paukštį.

Nauji solistai į Lietuvos baleto trupę pakviesti išvykus trims pagrindiniams teatro solistams - Mindaugui Baužiui, Astai Bazevičiūtei ir Irinai Cimbal, kurie šiuo metu dirba

užsienio baleto trupėse. Pasak Lietuvos baleto trupės meno vadovės Tatjanos Sedunovos, atskleisti savo talentą labiausiai pavyko Olandijos nacionaliniame teatre Amsterdame šokančiai balerinai Rūtai Jerskytei. T. Sedunova apgalvestauja, kad kitiems buvusiems Lietuvos baleto solistams pasisekė mažiau - jie šoka kordebalete arba gauna nedidelius solinius vaidmenis.

• **Frankfurto knygų mugėje** vyksiančioje spalio mėnesį laikinoji sostinė bus pristatoma filmu “Kaunas - santakos miestas”. Filmą žiniasklaidos atstovams pristatė jo autorius ir režisierius Arvydas Barysas, praneša ELTA. 36 minučių trukmės filme apžvelgiama per keletą šimtmečių susiformavusi miesto istorija, pristatomi svarbiausi epochų kaitą liudijantys architektūros paminklai. Pats filmo autorius A.Barysas tvirtino

norėjęs į Kauną pažvelgti pro gotikos, renesanso, baroko, klasicizmo sandūras ir svarbiausius miesto istorijos momentus baigti tarpukario laikotarpio.

• **Vyriausybė** nutarė įsteigti aštuonias naujas valstybines kolegijas: Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos, Kauno technikos, Klaipėdos verslo ir technologijų, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus statybos ir dizaino, Vilniaus technikos ir Žemaitijos, informuoja ELTA.

KETURIASDEŠIMTASIS “Dirvos” novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių

Iš A.A. SIMO KAŠELIONIO
palikimo, kurį tvarko “Korp! Neo-Lithuania”
Vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.
Paskutinė rankraščių įteikimo data - 2002 metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant priedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia ką premijuoti.

Lapkričio 9 d. **Exultate** choras mini savo veiklos 20-metų sukaktį. Nuotraukoje choristai, kurie sudarė pirmą choro sąstatą 1982 m. Centre parapijos klebonas Kun. G. Kijauskas. Chorą suorganizavo Algirdas Bielskus ir Vladas Plečkaitis. Pirmasis pirmininkas - Henrikas Bankaitis. Pirmos eilės centre vadovė Rita Čyvaitė-Kliorienė. Jono Garlos nuotr.

EXULTATE CHORO SUKAKTIS

Clevelando Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos choras *Exultate* lapkričio 20 d. švenčia savo 20-tą sukaktį. Nuo pat įsisteigimo 1982 m. rudenį, chorui vadovauja Rita Čyvaitė-Kliorienė.

Choras šia proga ruošia su-kaktuvinį religinio pobūdžio koncertą, kuris įvyks lapkričio 9 d., 6 v.v. Dievo Motinos pa-rapijos šventovėje. Bus atlie-kamas Vivaldi “Magnificat” su styginiu orkestru ir kiti klasikų bei lietuvių kompozitorių kūri-niai. Vilniuje gyvenanti kom-pozitorė, Kristina Vasiliaus-kaitė sukūrė jubiliejinį kūrinį Nijolės Kersnauskaitės eilėms, kurios buvo specialiai sukurtos paminėti šiai sukakčiai.

Po koncerto bus jubiliejinis pokylis parapijos didžiojoje salėje su šilta vakariene, šo-kiais prie orkestro muzikos, dainomis ir sukakčiai paminėti iškilėmis. Bilietai į banketą

platinami sekmadieniais Die-vo Motinos svetainėje šv. Mi-šiom užsibaigus. Šiokiadie-niais vietas rezervuoti telefonu pas Zitą ir Petrą Stungius (440) 358-9968. Kaina \$40 asme-niui, \$25 studentams/gimna-zistams. Prie stalų telpa 10 žmonių.

Šia proga bus spausdinama didelio formato 8.5"x11" jubi-liejinė programa. Choras mie-lai priima organizacijų ir pa-vienių asmenų sveikinimus ir linkėjimus, ir įmonių reklama-s. Kainos: pilnas puslapis 8.5"x11" dydžio - \$100, pusė puslapio \$50, ketvirtis \$25. Sveikinimus galima siųsti iki spalio 4 d. šiuo adresu: *Exultate* choras,24985 Pleas-ant Trail, Richmond Hts., OH 44143 arba elektroninio pašto adresu: RKliorys@att.net

Per 20 metų chore daly-vo 114 narių, kurių pasi-šventimo ir ištvermės dėka

choras ir šiandien stipriai gy-vuoja ir džiugina klausytojus savo giesmėmis bei dainomis. Šiuometinį sąstatą sudaro 38 choristai. Chorui nuolat talkina solistė Virginija Bruožytė-Mu-liolienė, vargonininkas Jim Ro-binson ir pianistas Michael Bo-rowitz. Choras susilaukia stip-rios paramos iš parapijos kle-bono, kun. Gedimino Kijaus-ko, bei parapijos administra-torės Nijolės Kersnauskaitės.

Choras stropiai repetuoja ir nekantriai laukia šio jubi-liejaus. Choristai džiaugiasi Clevelando ir apylinkių lietu-vių susidomėjimu choru ir jų nuolatine parama. Jie tikisi, kad šį kartą, kaip praeity, vi-suomenė savo dalyvavimu koncerte ir bankete padės jiems iškilmingai atšvęsti 20 metų veiklos sukaktį. Labai laukia-me visų !

Exultate choro organizacinis komitetas

SPALIS - BALFO VAJAUS MĖNUO

Atkelta iš 7 p.

daiktai (patalynė, staltiesės, užtiesalai, avalynė, rūbai) šiuo metu labai reikalingi ir pa-naudoti pagal paskirtį. Gautos dovanos buvo išdalintos tą pačią dieną mūsų ugdyti-niams... Žiema pas mus šalta, tad iškart panaudojome antklo-des, pagalves ir šiltus rūbus...".

Ligonės Vilniuje gydytojai rašo:... Ačiū Jums už patalynę, ligoninės drabužius, kūdikių rūbelius, kitus rūbus, medicinos įrankius... ačiū už mūsų ligoninės gimdymo skyriui, gimdyvėms, vaikučiams ir akušerėms (kurias ap rengėme Jūsų drabužiais). Rašote, kad išgirstate balsus, kad Jūsų siun-tos nereikalingos, nes naudoto

turto Lietuvoje labai gausu... Deja, ne visur taip yra. Mes turime kur juos panaudoti. Deja, mūsų ligoninė patalynės, vaikiškų rūbelių, aprangos akušerėms jau seniai negali nupirkti..

Per Lietuvos Švietimo mi-nisteriją, per Vilnijos draugiją, per privačių asmenų reko-mendacijas esame gavę gau-sybę Vilniaus krašto bei pačios Lietuvos mokyklų adresų, elektroniniu ir oro paštu esame tiesiogiai susisiekę su daugeliu iš jų ir susipažinę su tais, ku-riems mūsų siuntos yra bran-gios ir laukiamos. Tai liudija gausūs padėkos ir įvertinimo laišakai. Mūsų darbas ir auka pasiteisina, kai skaitome : "...Jūsų dovanos labai reika-

lingos ir naudingos. Pasirinkę lietuvišką mokyklą tėvai yra ignoruojami prolenkiškų vie-tinių valdžios institucijų. Jūsų dosnumas leidžia mokyklos bendruomenei pasijusti sau-giau." Arba: "... labai Jums už viską dėkojame, tačiau vai-kams reikėtų ir daugiau, ka-dangi visų vaikų tėvai yra be-darbiai...(mokykloje mokosi 19 vaikų).

Mes jaučiame, kad mūsų darbas yra reikalingas ir pras-mingas. Kol gausime šitokių ir panašių siuntų gavėjų atsi-liepimų, tol toliau dirbsime ir kviečiame Jus visus prie šio darbo savo pinigėmis ir daikt-inėmis aukomis prisidėti.

Balfo darbuotojai, Cleveland, OH

Atsisveikinant
KRISTINĄ JUOZAPAITYTE
1948.IX.1 - 2002.IX.12

Miela Kristina,

Liūdna, labai liūdna mums atsisveikinti su Tavimi išvykusia Amžinybėn. Prisimename Tave, Tavo šviesią šypseną, su kuria, kaip saulės spindulėliu, Tu mus visuomet sutikdavai, Tavo švelnų žodį, su kurio Tu mus paguosdavai, tavo nuoširdumą, kurio Tu mus suartindavai.

Savo draugiškumu Tu mus - Tavo draugus ir drauges-subur-davai. Tu visuomet gražiai sutikdavai visus - tuos, kurie sugrįž-davo iš tolimų vietovių, ir tuos, kurie norėdavo įsitraukti į lietu-višką gyvenimą. Užsidegę Tavo entuziazmu dalyvaudavome su Tavimi įvairiose išvykose, lankydavome lietuviško pasaulio susibūrimus: minėjimus, koncertus, banketus. Šnekučiuodavo-mės, juokdavomės įkvėpti Tavo gyvu linksmumu.

Mes dėkingi, miela Kristina, kad mes Tave, nors ir trumpai, per trumpai turėjome savo gretose. Tu mus palieki šioje žemėje praturtintus savo draugiškumu, mielumu, ir skaidriu nusiteikimu.

Dr. Jolita Kavaliūnaitė

Puošnūs jurginai. G. Juškėno nuotr.

MAŽOSIOS LIETUVOS
BIČIULIAMS UŽSIENYJE

Į jus kreipiasi nuo 1989 metų veikianti, kompetencijos principu iš Mažosios Lietuvos žinovų suformuota, visuome-ninė Mažosios Lietuvos rei-ka-lų taryba (MLRT). Siekda-ma, kad Mažoji Lietuva (ML) nuolat būtų tautinėje lietuvių sąmonėje, o pagrindinė ML dalis - Karaliaučiaus kraštas grįžtų lietuvių tautai, MLRT kelia aktualius ML klausimus LR Prezidentui, LR Seimui, LR Vyriausybei ir užsienio politikams, platina informa-ciją apie lietuvišką Karaliau-čiaus krašto praeitį (žiūr. mūsų tinklapį www.mlrt.lt). Ypa-tinę dėmesį MLRT skiria LR susitarimams su Rusija ir so-vietinio 1944-1949 m. ML ge-nocido klausimui.

Vykstant NATO ir Europos Sąjungos plėtrai, kai Rusija ne juokais susirūpino dėl Kara-liaučiaus kolonijos išlaikymo, Lietuva gauna gerą proga pa-kreipti Karaliaučiaus krašto ateitį sau palankia kryptimi. Vi-sa tai reikalauja veikti dar akty-viau ir MLRT.

MLRT išsilaiko iš sunkiai randamų trumpalaikems tiks-linėms programoms (dažniau-sia LR Kultūros ministerijos) skiriamų lėšų bei pavienių as-menų aukų. Lietuvos valdžia mus paremia tik tiek, kad ne-numirtume, bet ne tiek, kad galėtume pasišvęsti vien Ma-žosios Lietuvos reikalams.

Deja, šiais 2002-aisiais metais, Kultūros ministerija, Konrado Adenauerio fondas ir Pasaulio bankas atmetė visus mūsų pro-gramų projektus.Tuo tarpu su-sikaupė nemaža skola už bū-s-tinės patalpos nuomą, nėra lėšų beveik 9-ių metų kompiuteriui pakeisti, iš ko apmokėti vienin-tele būstinės techninę darbuoto-ją. Paramos prašėme taip pat iš dešimties Lietuvos milionierių ir iš J.Kazicko. Veltui...

Nuo teismo, dėl skolų ne-mokėjimo, mus kuriam laikui išgelbėjo kelių nepasiturinčių, bet patriotiškai nusiteikusių Amerikos lietuvių aukos. Mus parėmė Algis Regis iš Čikagos (200 USD), Ben Norkunas iš Dearborn, MI (per du kartus net 800 USD) ir Jonas Vasys iš Dedham, MA (100 USD). Labai dėkojame jiems už šią taip reikalingą nesavanaudišką paramą. Džiaugtumėmės, jei jų pavyzdžiu pasektų ir kiti už-sienio lietuviai. Mūsų valiuti-nė sąskaita Vilniaus Banko Vilniaus filiale yra Nr. 57080207, banko kodas 260101777. Mūsų adresas laiškam: A. Jakšto g. 9-203, Vilnius 2001, e-paštas: mlrt@takas.lt

Būsime dėkingi ir už ne-didelę asmeninę paramą kovai dėl Karaliaučiaus.

Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininkas Vytautas Šilas

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 19-20 dienomis dailininko Rimo Laniausko ir stiklo menininko Jono Degučio meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Šeštadienį 6:00 v.v. iki 9:00 (atidarymas 7:00 v.v.) ir sekmadienį 11:00 v.r. iki 2:30 v.p.p. Rengia Korp! Giedra.

Stiklo menininkas Jonas Degutis rengiasi savo meno darbų parodai, kuri įvyks spalio 19-20 dienomis Dievo Motinos Parapijos salėje. Wayne Rolle nuotr.

LAPKRIČIO 9 d., šeštadienį, “Exultate” choro 20-mečio jubiliejinis koncertas ir banketas.

LAPKRIČIO 17 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

LAPKRIČIO 23 d., šeštadienį, “Lietuvos Dailės Muziejaus Ansamblis Kanklės” koncertas. Rengia JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

2003 m.

VASARIO 16 d. Nepriklausomybės Šventės Minėjimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

KOVO 15 d. Karaliaus Mindaugo minėjimas. Rengia JAV LB Clevelando apylinkės.

BALANDŽIO 27 d. Lietuvių Meno Ansamblio “Dainava” koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

METINIS ŠALFASS-GOS SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis 2002 m. ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks 2002 m. **lapkričio 16 d.**, šeštadienį, Clevelando lietuvių namuose, 877 East 185th Street, Cleveland, Ohio, USA. Telefonas 1-216-531-2131. Suvažiavimo pradžia - 11:00 val. ryto.

Pagal ŠALFASS-gos statutą, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu judėjimu besidomintieji asmenys. Smulkios informacijos pranešamos sporto klubams ir ŠALFASS pareigūnams. Organizacijos ir asmenys norintieji gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos Centro Valdybos pirmininką Rimantą Dirvonį, 20 Kane Court, Willowbrook, IL 60514-2263, USA, Tel.1-630-789-0529, Faksas: 1-312-432-7104. E-paštas: rdirvonis@hotmail.com.

Sporto klubai, ŠALFASS-gos pareigūnai ir sporto darbuotojai prašomi visu rimtumu atsižvelgti į mūsų sportinio gyvenimo gyvybinius reikalus ir pasistengti suvažiavime gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA

Prasidėjo DIRVOS vėjus

Visiems *Dirvos* prenumeratoriams bei skaitytojams buvo išsiusti loterijos bilietai su prašymu juos išplatinti. Loterijos tikslas yra padidinti kapitalą, kuris yra labai reikalingas DIRVOS leidybos kasdieninių išlaidų padengimui.

Dėkojame visiems, kurie jau atsiliepėte. Skatiname visus išbandyti laimę, grąžinti šakneles ir pagal išgales pridėti auką. Visų, AUKĄ pridėjusių, sąrašas bus paskelbtas DIRVOJE.

Loterijos traukimas lapkričio 1-mą dieną.

“Vilties” draugijos valdyba, *Dirvos* leidėjai

A. † A.

MARIJAI KAPOČIENEI

Amžinybėn iškeliavus, dukroms:
Ritai Kapočiutei, Birutei Pabedinskienei ir sūnui
Algirdui su šeimomis bei artimiesiems
reiškiame nuoširdžią užuojautą ir liūdime drauge.

*Bronė Miklienė
Auksė ir Rimas Vaičiaičiai
Rūta ir Andrius Pužauskai*

ĮVAIRENYBĖS

UNIVERSALIARENA TALPINS 10,000 ŽIŪROVŲ

Vilniuje galės vykti ne tik Europos, bet ir pasaulinio masto renginiai. Universalios paskirties arena, kurią planuojama pastatyti iki kitų metų rudens, turės 10 tūkstančių sėdimų vietų.

Šios arenos statyba, kaip informuoja ELTA, siejama su viltimis 2007 metais Lietuvoje surengti Europos krepšinio čempionatą. Statyti universalią areną ir pramogų parką sostinėje pradėta planuoti prieš keletą metų. Šįmet, rugpjūčio pabaigoje, Vyriausybė Vilniaus miesto tarybai patikėjimo teise perdavė 60,8 hektarų žemės sklypą Ozo gatvėje.

Universali arena Vilniuje bus statoma privačių investuotojų lėšomis. Pagrindinis šio projekto įgyvendintojas - UAB “Ogmios Astra pramogų centras”. Savivaldybė prisidės įrengiant automobilių stovėjimo aikštelę, komunikacijas. Arenos statybai sostinės savivaldybė iš Vyriausybės nepraso jokios finansinės paramos.

“Siekdama suderinti privataus investuotojo ir miesto interesus, savivaldybė vadovaujasi visuomenės ir privataus sektoriaus partnerystės principais. Tai šiuolaikiška, daugelyje pasaulio šalių išbandyta bendradarbiavimo forma”, - teigia Vilniaus meras Artūras Zuokas.

Universali arena bus europietiškus standartus atitinkantis pramogų bei sporto kompleksas. Panašios arenos yra

Taline, Helsinkyje, Londone, Stokholme. Vilnius daugiafunkcinės arenos šiuo metu neturi. Pastačius planuojamą kompleksą, jame bus galima rengti sporto varžybas, koncertus, mugės, konferencijas.

AL AUS MUGĖ

Jau dešimtį metų veikiančio Lietuvos alaus atributikos kolekcininkų klubo (LAAKK) “Alutis” iniciatyva Vilniuje surengta pirmoji tarptautinė alaus atributikos kolekcininkų mugė, kurią tikimasi padaryti tradicine ir rengti kiekvieną rudenį, praneša ELTA.

Į Vilniaus kultūros namuose vykusį kolekcininkų susitikimą buvo atvykę per 50 dalyvių ir šešių šalių - Čekijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos, Rusijos ir Lietuvos. Mugės metu buvo keičiamasi, perkama ir parduodama visa su alumi susijusi atributika - etiketės, padėkliukai, kamšteliai, bokalai, marškinėliai ir kita.

“Manau, kad renginys pavyko ir taps tradiciniu, nes daugumu dalyvių liko patenkinti”, - sakė LAAKK prezidentas Danas Tamelis. Sutikimo metu vyko ne tik mainai, bet ir varžybos, kurių nugalėtojams atiteko “Švyturio” skirti prizai. Ilgiausiai alaus bokalą ištiestoje rankoje išlaikė Arnoldas Česnavičius.

“Alučio” klubas pradėjo savo veiklą dar 1991 m., o pernai spalio 29-ąją buvo oficialiai įregistruotas kaip visuomeninė organizacija. Šiuo metu klube yra 22 aktyvūs nariai, o kai ku-

DIRVAI AUKOJO

R.Aras, Omaha, NE 20
V.Armalis, Baltimore, MD 20
L.Baum, Grand Island, NE 10
S.Jokubauskas, Palos Park, IL ..10

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.

rie iš jų renka alaus atributiką jau du dešimtmečius. Nors klubo nariai nedirba tiesiogiai su alaus gamyba susijusiose įmonėse, jie gana aktyviai dalyvauja analogiškuose kolekcininkų susitikimuose kitose šalyse - ypač Lenkijoje, Čekijoje ir Vokietijoje. Artimiausiu metu “Alučio” delegacija vyks į patį prestižiškiausią tokių renginių - kas dvejus metus Liuksemburge vykstančią alaus atributikos mugę “Euro-2002”, kurioje dalyvauja per tūkstantį “breverianos” kolekcininkų.

PRIVATAUS GYVENIMO KLAUSIMAI

Tautos išrinktieji siekia, kad jų gyvenimas būtų paslėptas nuo visuomenės akių. Konstitucinis Teismas aiškinasi, ar politikai gali uždrausti informuoti visuomenę apie jų asmeninį gyvenimą, kai atskleidžiamos visuomeninę reikšmę turinčios politikų gyvenimo aplinkybės. Į teismą kreipėsi 32 Seimo narių grupė, panorusi savo privatų gyvenimą daryti neliečiamą. Tarp jų yra bent keletas politikų, įsipainiojusių į įvairias skandalingas istorijas. Politikai taip pat norėtų, kad žurnalistai atskleistų savo informacijos šaltinius.

RŪPESTIS

Po kelias diena trukusių jubiliejaus švenčių 70-mečiui premjerui Algirdui Brazauskui atsirado rūpestis - ką daryti su gausiomis pavaldinių ir gerbėjų dovanomis. Vienas dovanas premjerui teks deklaruoti, kitas - išsipirkti. Kas dabar dovanas įvertins ir pasakys, kurias privalu deklaruoti arba išsipirkti, o kurių - ne?

**KOLDŪNAI
MĖSOS, VARŠKĖS,
GRYBŲ, RŪKŠ.
KOPŪSTŲ, BULVIŲ**

Skambinkite:
Jodi Apanavičius
Tel.: (440) 354-4029
arba (216) 481-4614
Susitarus pristatom į namus

Kęstutis Jankauskas (Washingtono “Vėjas”), Lietuvos ambasados pareigūnas, laimėjo pirmas vietas vyrų ir mišraus dvejetų, užėmė 4-tą vietą vyrų absoliučios (“Open”) klasės vienete. A. Gudėno nuotr.

MOTERŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

ŠALFASS-gos moterų krepšinio pirmenybės įvyks 2002 m. lapkričio 9-10 dienomis, Toronto, Ont., Kanadoje. Rengia Kanados Sporto apygarda, vadovaujama Rimo Kuliavo. Dėl nepalankiai susidėjusių aplinkybių, šios pirmenybės nebuvo įvykdytos 52-jų ŠALFASS-gos sporto žaidynių metu, gegužės 17-19 d., Čikagoje. Preliminarinė registracija - iki š.m. spalio 15 d. imtinai: Rimas Kuliavas, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4. Tel. 1-416-766-2996. Faksas 1-416-766-5537. E-mail: Rimas@kuliavas.com. Pilnesnė informacija bus vėliau. Dalyvauti kviečiami visi ŠALFASS sporto klubai.

SALFASS -gos CENTRO VALDYBA

SPORTAS

MIRĒ GARSUSIS AMERIKIETIŠKOJO FUTBOLO ŽAIDĒJAS - JOHNNY UNITAS

Johnny Jonaitis, kuris savo pavarde pagal tarimą rašė Unitas, iškeliavo amžinybėn staiga, rugsėjo 11 dieną, gavęs širdies ataką. Šis senosios lietuvių emigrantų kartos palikuonis, vienas iš žymiausių šio krašto futbolininkų, mirė sulaukęs 69 metų amžiaus.

Jo mirtis buvo didžiulis įvykis JAV sportu besidominčioje visuomenėje. Apie jį, pažymint šio vyro lietuvišką kilmę, plačiai rašė abu didieji Čikagos dienraščiai - *Tribune* ir *Sun-Times* bei kita šio krašto spauda. Ji pašventė daug puslapių šio vyro biografijai bei pasižymėjimams išskaičiuoti, talpinant ir nemaža jo nuotraukų iš praeities dienu.

Sužinojome, kad jaunas Jonukas buvo tik 5 metų, kai neteko savo tėvo, kuris senioje Amerikos lietuvių sostinėje Pitsburge, Pensilvanijos valstijoje, išvežiodavo kitų mūsų tautiečių iškastas anglis, o jo motina - plaudavo grindis miesto pastatuose. Mirus vyrui, Jonuko motina turėjo dirbti dvigubai daugiau, kad aprūpintų jį ir du kitus savo vaikus.

Todėl Jonukas turėjo daug ko išmokti. Ypatingai jis nuo jaunystės pasižymėjo atkaklu-

mu ir užsispyrimu, siekiant kartais, kaip atrodė, nepasiekiamų dalykų. Būdamas smulkaus sudėjimo ir lengvo svorio, jaunuolis iš karto net nepateko į šio krašto universitetų futbolo komandas, kurias ieškodavo tik tvirtų ir sunkių sportininkų. Tačiau šis vyras užsiaugino daugiau svorio ir prasimušė į universiteto, o vėliau - profesionalų rinktinės ir tapo vienu iš geriausiųjų futbolininkų visame krašte. Jis net 16 metų buvo geriausias Baltimorės "Colts" klubo žaidėjas, o paskutinį sezoną - 1973-iais žaidė San Diego "Chargers" komandoje. Jis pasiekė visą eilę rezultatyvumo rekordų, kurių dalis dar ir šiandien nėra sumušti.

Gaila, kad lietuvių tarpe jis mažai buvo žinomas, nes, kaip atrodo, patys lietuviai juo nesidomėjo ir nenorėjo jo paramos.

Jis buvo neeilinė sporto figūra, kurių net ir didžiulėje Amerikoje labai mažai būta. Čia dar tik norime atkreipti dėmesį į patį didžiausiąjį ir įtakingiausiąjį JAV sporto savaitinį žurnalą - *Sports Illustrated*. Šis milijoninį tiražą turintis leidinys mūsų tautiečiui atžymėti pašventė viršelį, kuriame matomas J. Unitas rungtynių metu 1964-siais ir didelėmis raidėmis užrašas "The Best There Ever Was - Johnny Unitas 1933-2002".

Šiame žurnalo numeryje, paženklinto rugsėjo 23 data, telpa net trys rašiniai (iš viso 13 puslapių) apie J. Unitą. Šalia daugelio puikių jo įvertinimų, mums ypatingai miela ta vieta, kurioje kalbama apie jo lietuviškumą. Kadangi kai kurie čia naudojamų citatos žodžiai yra nelengvai į lietuvių kalbą išverčiami, tai kelis sakinius čia duodame angliškai:

“Unitas was some hard-scrabble Lithuanian, so what he did made a difference, because even if we’d never met a Lithuanian before, we knew that he was as smart a sonuvabitch as he was tough. Damn it, he was **our** (šis žodis pabrauktas E.Š.) Lithuanian.”

Šis išsireiškimas tikrai daug ką pasako. Čia tik reikia pažymėti, jog jo pavarde amerikiečiai geriau įsiminė negu Amerikos prezidentų, kurie ateidavo ir pranykdavo. O lietuvis Johnny Unitas išlikdavo. Ir jis išliks visiems laikams!

Edvardas Šulaitis

KANADOS APYGARDOS KREPŠINIS

Kanados sporto apygardos 2002 m. vyrų B krepšinio pirmenybės įvyks š.m. lapkričio 9-10 d.d., Toronto, Ont., Kanadoje. Rengia - ŠALFASS-gos Kanados Sporto apygarda. Preliminarinė registracija - iki š.m. spalio 15 d. imtinai, pas KSA-dos vadovą Rimą Kuliavą, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada. Tel. 1-416-766-2996. Faksas: 1-416-766-5537. E-mail: Rimas@kuliavas.com

Dalyvauti kviečiami visi Kanados S. A-dos klubai.

ŠALFASS Kanados Sporto apygarda

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
 William J. Jakubs Jr.
 Kenneth Schmidt
 Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

**936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
 36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095**

Telefonas: (216) 531-7770

**Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina,ma.
 telidanti jaukią atmosferą. Mūdesio valandoje.
 Didelė aikštė automobiliams pastatyti.**

The logo for TAUPA Lithuanian Credit Union. The word "TAUPA" is in large, bold, black capital letters. To the right of "TAUPA" is a black silhouette of a wolf's head, facing left, with its mouth open as if howling. Below "TAUPA" and the wolf head, the words "LITHUANIAN CREDIT UNION" are written in a smaller, bold, black, sans-serif font. A horizontal line separates this logo section from the text below.

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)